إِن كُنتُم നിങ്ങൾ ആകുന്നുവെങ്കിൽ تَعْلَمُونَ നിങ്ങൾ അറിയും ﴾281﴿ وَاتَّقُوا നിങ്ങൾ സൂക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യുവിൻ يَوْمًا ഒരു ദിവസത്തെ تُرْجَعُونَ فِيهِ അതിൽ നിങ്ങൾ മടക്കപ്പെടും إِلَى اللَّهِ അല്ലാഹുവിങ്കലേക്ക് ثُمَّ تُوَفَّى പിന്നെ നിറവേറ്റപ്പെടും, പൂർത്തിയായി കൊടുക്കപ്പെടും كُلُّ نَفْسٍ എല്ലാ ദേഹത്തിനും, ആത്മാവിനും مَا كَسَبَتْ അത് സമ്പാദിച്ചത് وَهُمْ അവരാകട്ടെ, അവർ لَا يُظْلَمُونَ അക്രമം (അനീതി) ചെയ്യപ്പെടുകയില്ല.

1-ാമത്തെ വചനത്തിൽ, ആദ്യമായി അല്ലാഹുവിന്റെ വിധിവിലക്കുകൾ പാലിച്ചുകൊണ്ട് അവനെ സൂക്ഷിക്കണമെന്ന് മൊത്തത്തിൽ ഉണർത്തിയിരിക്കുന്നു. പിന്നീട്, നിങ്ങൾ മുമ്പ് നടത്തിയിട്ടുള്ള പലിശ ഇടപാടുകളിൽ നിശ്ചയപ്രകാരം പിരിഞ്ഞുകിട്ടുവാൻ ബാക്കിയുള്ളതൊന്നും മേലിൽ വസൂലാക്കരുതെന്നും, അത് അപ്പടി ഉപേക്ഷിക്കുകതന്നെ വേണമെന്നും കൽപിക്കുന്നു. സത്യവിശ്വാസിയാണെന്ന് വാദിക്കുന്ന ഒരാൾക്കും ഈ കൽപന അനുസരിക്കാതിരിക്കുവാൻ നിവൃത്തിയില്ല എന്നത്രെ 'നിങ്ങൾ സത്യവിശ്വാസികളാണെങ്കിൽ' എന്നവാക്കിന്റെ താൽപര്യം.

സൈദ്ബ്നു അസ്‌ലം, ഇബ്നുജുറയ്ജ്, മുക്വാത്തിൽ, സുദ്ദീ (റ) എന്നിവരിൽ നിന്ന് വന്നിട്ടുള്ള ചില രിവായത്തുകൾ കാണിക്കുന്നത് ഈ വചനം മക്കാ വിജയം ഉണ്ടായതിന്റെ അടുത്ത കാലത്ത് അവതരിച്ചതാണെന്നാകുന്നു. ആ രിവായത്തുകളുടെ സാരം ഇപ്രകാരമാണ്: ഥക്വീഫ് ഗോത്രത്തിൽപെട്ട ബനൂഅംറ് കുടുംബങ്ങളിൽ ചിലർക്ക് മഖ്സൂം ഗോത്രക്കാരായ മുഗീറഃ കുടുംബത്തിലെ ചില അംഗങ്ങളിൽനിന്ന് കുറച്ച് പലിശ പിരിഞ്ഞുകിട്ടുവാൻ ബാക്കിയുണ്ടായിരുന്നു. എല്ലാവരും ഇസ്‌ലാമിനെ അംഗീകരിച്ച ശേഷം, ഥക്വീഫുകാർ തങ്ങൾക്ക് കിട്ടേണ്ടുന്ന ആ സംഖ്യ ആവശ്യപ്പെട്ടു. മുഗീറഃ കുടുംബങ്ങൾ തമ്മിൽ കൂടിയാലോചന നടത്തിയ ശേഷം, ഇസ്‌ലാമിൽ വെച്ചുണ്ടാകുന്ന സമ്പാദ്യം കൊണ്ട് ഞങ്ങൾ എനി പലിശ തന്നു തീർക്കുവാൻ തയ്യാറില്ലെന്ന് അവർ മറുപടി കൊടുത്തു. ഈ വിവരം നബിﷺ മക്കായിലെ അമീറായി നിശ്ചയിച്ചിരുന്ന അത്താബ് (عتّاب ابن اسيد رضـ) തിരുമേനിക്ക് എഴുതി. ഈ അവസരത്തിലാണ് ഈ വചനം അവതരിച്ചത്. തിരുമേനി ഈ വചനം അറിയിച്ചുകൊണ്ട് മറുപടിയും അയച്ചു. അപ്പോൾ, ഥക്വീഫുകാർ; ഞങ്ങൾ അല്ലാഹുവിങ്കലേക്ക് ഖേദിച്ചു മടങ്ങുകയും, ബാക്കി പലിശ വിട്ടുകളയുകയും ചെയ്യുന്നുവെന്ന് പറയുകയും ചെയ്തു.

പലിശ നിഷിദ്ധമാക്കിക്കൊണ്ടുള്ള കൽപന വരുന്നതിന് മുമ്പ് വാങ്ങിപ്പറ്റിയ പലിശ സംഖ്യ തിരിച്ചു കൊടുക്കൽ നിർബന്ധമില്ലെന്ന് ഈ വചനത്തിൽ നിന്ന് വ്യക്തമാകുന്നു. ബാക്കി കിട്ടുവാനുള്ളത് ഉപേക്ഷിക്കണമെന്ന് മാത്രമാണല്ലോ അല്ലാഹു പറഞ്ഞിരിക്കുന്നത്. പലിശയായി മുമ്പ് വാങ്ങിയതൊക്കെ തിരിച്ചുകൊടുക്കുന്നത് നന്നായിരിക്കുമെങ്കിലും അത് നിർബന്ധമാക്കുന്ന പക്ഷം അതനുഷ്ഠിക്കുവാൻ പലപ്പോഴും സാധ്യമാകാതെ വന്നേക്കും. മാത്രമല്ല, അത് കൈപ്പറ്റുമ്പോൾ അതിൽ നിയമതടസ്സമൊന്നും ഉണ്ടായിരുന്നില്ലാത്ത സ്ഥിതിക്ക് അത് മടക്കിക്കൊടുക്കുവാൻ നിർബന്ധിക്കുന്നതിന് ന്യായവുമില്ലല്ലോ.

2-ാമത്തെ വചനത്തിൽ, അങ്ങനെ ചെയ്യാത്തപക്ഷം, അതിന് തയ്യാറില്ലാത്തവർക്കെതിരെ അല്ലാഹുവും റസൂലും യുദ്ധം പ്രഖ്യാപിക്കുമെന്ന് ശക്തിയായി താക്കീത് ചെയ്യുന്നു. ചെയ്തുപോയതിനെപ്പറ്റി ഖേദിച്ചു മടങ്ങിയാൽ മൂലധനം- കടംകൊടുത്ത സംഖ്യ- രക്ഷപ്പെട്ടു കിട്ടുമെന്നും അറിയിച്ചിരിക്കുന്നു. 'നിങ്ങൾ അക്രമിക്കുകയും, അക്രമിക്കപ്പെ

ടുകയും ഇല്ല' എന്ന് പറഞ്ഞതിന്റെ സാരം മൂലധനത്തെക്കാൾ അധികം വാങ്ങി അക്രമം ചെയ്യാനോ, അതിൽ നിന്ന് വല്ലതും വിട്ടുകൊടുത്തു അക്രമത്തിന് വിധേയരാകുവാനോ അനുവദിക്കുകയില്ല എന്നത്രെ. അല്ലാഹുവും റസൂലും ആരോട് യുദ്ധം പ്രഖ്യാപിക്കുന്നുവോ അവർ, പരലോകത്ത് അല്ലാഹുവിന്റെ ശാപകോപങ്ങൾക്കും ശിക്ഷക്കും വിധേയരായിരിക്കുമെന്നും, അവർ ഇസ്‌ലാമിന്റെ പ്രത്യക്ഷ ശത്രുക്കളായിരിക്കുമെന്നും വ്യക്തമാണ്.

പലിശയിൽ നിന്ന് പിൻതിരിഞ്ഞു മടങ്ങാത്തവരോട് അല്ലാഹുവും റസൂലും യുദ്ധം പ്രഖ്യാപിച്ചതിന്റെ താൽപര്യം ഒന്നിലധികം പ്രകാരത്തിൽ വ്യാഖ്യാനിക്കപ്പെട്ടുകാണാം. പ്രസ്തുത അഭിപ്രായങ്ങളുടെ ചുരുക്കം ഇതാണ്:

(1) അവർ അല്ലാഹുവിന്റെ നിയമത്തിന് വഴങ്ങാത്തവരായതുകൊണ്ട് അവർ അല്ലാഹുവിന്റെയും റസൂലിന്റെയും എതിർപക്ഷക്കാരായിത്തീരുന്നുവെന്നും, അവർ അല്ലാഹുവിന്റെ കഠിനമായ കോപത്തിന് വിധേയരായിരിക്കുമെന്നുമുള്ള ഒരു കനത്ത താക്കീതാണത്. പക്ഷേ, ആയത്തിലെ വാക്കുകൾക്ക് മുമ്പിൽ ഈ അഭിപ്രായത്തിന് പ്രസക്തി കാണുന്നില്ല.

(2) അവർക്കെതിരെ ജനരോഷം ഉണ്ടായിത്തീരുകയും, അവരുമായി സമരങ്ങളും സംഘട്ടനങ്ങളും ഉണ്ടാകുകയും ചെയ്യും. ഈ അഭിപ്രായം, കഴിഞ്ഞ വചനത്തിൽ يَمْحَقُ اللَّهُ الرِّبوا (അല്ലാഹു പലിശയെ തുടച്ചു നീക്കും) എന്ന് പറഞ്ഞതിന്റെ അർത്ഥവ്യാപ്തിയിൽ ഉൾപെടുത്താമെന്നല്ലാതെ, ഈ പ്രഖ്യാപനത്തിന്റെ ഉദ്ദേശ്യമായിരിക്കുവാൻ ന്യായം കാണുന്നില്ല. ഈ അഭിപ്രായം സ്വീകരിക്കുന്ന ചില ആധുനിക പണ്ഡിതൻമാർ, ഇക്കാലത്ത് സർവ്വത്ര കാണപ്പെടുന്ന 'മുതലാളി- തൊഴിലാളി' സംഘട്ടനങ്ങളും, ധനിക വർഗവും ദരിദ്ര വർഗവും തമ്മിൽ നടമാടുന്ന വടംവലികളും ഈ യുദ്ധപ്രഖ്യാപനത്തിന്റെ സാക്ഷാൽക്കാരമായി ചിത്രീകരിക്കാറുണ്ട്. വാസ്തവത്തിൽ പ്രസ്തുത സംഘട്ടനങ്ങളും വടംവലികളും പരിശോധിച്ചാൽ, അധിക ഭാഗവും പലിശയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട കാര്യങ്ങൾ മാത്രമല്ല- മറ്റു പലതുമാണ്- അതിന് കാരണമെന്ന് കാണാവുന്നതാകുന്നു.

(3) പലിശ ഇടപാടിൽ നിന്ന് വിരമിച്ചു മടങ്ങുവാൻ ആവശ്യപ്പെട്ടിട്ടും അവർ മടങ്ങാത്തപക്ഷം ഭരണാധികാരി അവരോട് യുദ്ധം പ്രഖ്യാപിക്കണം. ഒറ്റൊറ്റ വ്യക്തികളാണെങ്കിൽ അവർ കൊലശിക്ഷക്കും വിധേയരായിരിക്കും. ഇതാണ് മറ്റൊരു അഭിപ്രായം. ഇസ്‌ലാമിക ഭരണം നിലവിലുള്ളിടത്തേ ഇത് നടപ്പിൽ വരുത്തുവാൻ നിവൃത്തിയുള്ളൂവെന്ന് വ്യക്തമാണ്. സക്കാത്ത് കൊടുക്കുവാൻ വിസമ്മതിച്ച ജനങ്ങളോട് അബൂബക്ർ (റ) യുദ്ധം പ്രഖ്യാപിച്ചത് ചരിത്രപ്രസിദ്ധമാണല്ലോ. കവർച്ച, കൊല മുതലായ പൊതുജനദ്രോഹങ്ങൾ നടത്തുന്നവരെയും ഇസ്‌ലാമിക ഭരണകൂടം അടിച്ചമർത്തേണ്ടതായുണ്ട്. അതുപോലെയുള്ള ഒരു നടപടിയാണിതും. ഇതത്രെ മിക്ക ക്വുർആൻ വ്യാഖ്യാതാക്കളുടെയും അഭിപ്രായം. കൂടുതൽ യുക്തവും, ആയത്തിലെ വാക്കുകളോട് കൂടുതൽ യോജിച്ചു കാണുന്നതും ഇതുതന്നെ. ഥക്വീഫ് ഗോത്രക്കാരും മഖ്സൂം ഗോത്രക്കാരും തമ്മിൽ നടന്നതായി മുകളിൽ ഉദ്ധരിച്ച സംഭവത്തിൽ ഥക്വീഫ് ഗോത്രം പശ്ചാത്തപിക്കുവാൻ തയ്യാറില്ലാത്ത പക്ഷം, അവരോട് യുദ്ധം നടത്തുവാൻ നബിﷺ അത്താബ് (റ)ന് എഴുതിയ കത്തിൽ അറിയിച്ചിരുന്നുവെന്നും, ഥക്വീഫ് ഗോത്രക്കാർ 'ഞങ്ങൾക്ക് അല്ലാഹുവിനോടും റസൂലിനോടും ഏറ്റുമുട്ടുവാൻ കഴിവില്ല' എന്ന് പറഞ്ഞുവെന്നും പലരും ഇവിടെ ചൂണ്ടിക്കാട്ടുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. ഇസ്‌ലാമിക വാഴ്ച നിലവിലി

ല്ലാത്തപ്പോൾ മുസ്‌ലിം സമുദായം അവരുടെ നേരെ തങ്ങളുടെ പ്രതിഷേധം പ്രകടിപ്പിക്കേണ്ടതാകുന്നു. 'നിങ്ങൾ പശ്ചാത്തപിച്ചു മടങ്ങിയാൽ നിങ്ങൾക്ക് നിങ്ങളുടെ മൂലധനം ലഭിക്കും. (وان تبتم فلكم رؤس اموالكم)' എന്ന് പറഞ്ഞതിൽ നിന്ന് അവർ സ്വയം മടങ്ങാതെ ബലം പ്രയോഗിച്ചു മടക്കേണ്ടിവരുന്ന പക്ഷം അവരുടെ മൂലധനം കൂടി അവർക്ക് നൽകേണ്ടതില്ലെന്ന് വരുന്നു. പല പണ്ഡിതൻമാരും അങ്ങനെ അഭിപ്രായപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട് താനും.

3-ാമത്തെ വചനത്തിൽ, കടക്കാരന് കടം വീട്ടുവാൻ സാധിക്കാത്തവിധം ഞെരുക്കം ബാധിച്ചാൽ, അതിനുള്ള സൗകര്യം ഉണ്ടാകുന്നതുവരെ അവന് ഒഴിവുകൊടുക്കണമെന്നും, അതുവരെ അവനെ ബുദ്ധിമുട്ടിക്കരുതെന്നും കൽപിക്കുന്നു. എല്ലാ കടക്കാരെയും ബാധിക്കുന്ന ഒരു കൽപനയാണിത്. ഓരോ മുസ്‌ലിമും പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധപതിക്കേണ്ടുന്ന ഒരു കടമയുമാകുന്നു. കടസംഖ്യ പാടെ വിട്ടുകൊടുക്കണമെന്ന് അല്ലാഹു ശാസിക്കുന്നപക്ഷം, ബുദ്ധിമുട്ടുള്ളവർക്ക് കടം കൊടുത്തു സഹായിക്കുവാൻ ആരും തയ്യാറാകാതെ വരുമല്ലോ. എന്നാൽ, അത് ധർമമാക്കി വിട്ടുകൊടുക്കുന്നതാണ് നിങ്ങൾക്ക് ഏറ്റവും ഉത്തമമെന്നും, നിങ്ങൾ കാര്യം വേണ്ടതുപോലെ മനസ്സിലാക്കുന്നുവെങ്കിൽ അതാണ് നിങ്ങൾ ചെയ്യേണ്ടതെന്നും പ്രത്യേകം ഓർമിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. മുഴുവൻ വിട്ടുകൊടുക്കുന്നില്ലെങ്കിൽ അതിൽ കുറെ ഭാഗമെങ്കിലും വിട്ടുകൊടുത്താൽ അതും വളരെ നല്ലതാണെന്ന് പറയേണ്ടതില്ല. കടം വീട്ടുവാൻ കഴിയാതെ ഞെരുക്കം ബാധിച്ചവർക്ക് കടം തീർക്കുവാനുള്ള അവധി നീട്ടിക്കൊടുക്കുക, സംഖ്യ വിട്ടുകൊടുക്കുക മുതലായ ഇളവുകൾ പെയ്യുന്നത് സംബന്ധിച്ച് പല ഹദീഥുകളിലും വളരെയധികം ഊന്നിപ്പറഞ്ഞിരിക്കുന്നത് കാണാം. ഉദാഹരണത്തിന് മാത്രം ചിലത് ഉദ്ധരിക്കുന്നു:-

(1) മുഹമ്മദുബ്നുകഅ്ബ് (القرظى رضـ) ഉദ്ധരിച്ച ഒരു സംഭവത്തിന്റെ ചുരുക്കം:- അബൂക്വത്താദഃ (റ) അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഒരു കടക്കാരനെ തേടിച്ചെല്ലുമ്പോൾ കടക്കാരൻ വെളിക്കുവരാതെ ഒളിച്ചിരിക്കുകയായി. ഒരിക്കൽ അവർ തമ്മിൽ കണ്ടുമുട്ടി. ഞാൻ ഞെരുക്കക്കാരനാണ്, എനിക്ക് കടം തന്നു തീർക്കുവാൻ കഴിവില്ല എന്ന് അദ്ദേഹം അറിയിച്ചു. അപ്പോൾ അബൂക്വത്താദഃ (റ) ചോദിച്ചു: 'അല്ലാഹുവിൽ സത്യമായും അതെയോ?' കടക്കാരൻ ഉത്തരം പറഞ്ഞു: 'അല്ലാഹുവിൽ സത്യം! അതെ.' അപ്പോൾ അബൂക്വത്താദഃ (റ) കരഞ്ഞുംകൊണ്ട് ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു: 'ക്വിയാമത്തുനാളിലെ ദുഃഖങ്ങളിൽ നിന്ന് അല്ലാഹു തന്നെ രക്ഷപ്പെടുത്തുന്നത് ആർക്കെങ്കിലും സന്തോഷമാണെങ്കിൽ, അവൻ ഞെരുക്കക്കാരന് ആശ്വാസം നൽകുകയോ, അവന് വിട്ടുകൊടുക്കുകയോ ചെയ്തുകൊള്ളട്ടെ.' എന്ന് റസൂൽ ﷺ പറയുന്നത് ഞാൻ കേട്ടിരിക്കുന്നു. (അ; മു.)

(2) നബി ﷺ പറയുന്നു: 'വല്ലവനും ഒരു ഞെരുക്കക്കാരന് താമസം ചെയ്തുകൊടുക്കുകയോ, വിട്ടുകൊടുക്കുകയോ ചെയ്യുന്ന പക്ഷം, അല്ലാഹുവിന്റെ തണലല്ലാതെ മറ്റു തണലില്ലാത്ത ആ ദിവസം അല്ലാഹു അവന്റെ തണലിൽ അവന് തണൽ നൽകുന്നതാണ്.' (അ; മു.)

(3) അബൂസഈദ് (റ) പറയുന്നു: 'നബി ﷺ യുടെ കാലത്ത് ഒരാൾ വാങ്ങിയിരുന്ന ഫലങ്ങളിൽ ആപത്ത് ബാധിച്ചു. അങ്ങനെ, അയാളുടെ കടം വർദ്ധിച്ചു. അപ്പോൾ ജനങ്ങളോട് അദ്ദേഹത്തിന് ധർമം നൽകുവാൻ നബി ﷺ പറഞ്ഞു. ജനങ്ങൾ ധർമം നൽകി. എന്നാലത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ കടം തീർക്കുവാൻ മതിയായിരുന്നില്ല. അപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കടമിടപാടുകാരോട് നബി ﷺ പറഞ്ഞു: 'നിങ്ങൾക്ക് കിട്ടിയത് നിങ്ങൾ എടുത്തുകൊള്ളുവിൻ. അതല്ലാതെ നിങ്ങൾക്ക് ഒന്നുമില്ല.' (മു.) കടം വീട്ടുവാൻ കഴിവില്ലാ

ത്തവരെ എല്ലാവരും സഹായിക്കേണ്ടതുണ്ടെന്നും, കടം തീർക്കുവാൻ കഴിയുന്നത്ര ശ്രമം നടത്തേണ്ടതുണ്ടെന്നും, കൊടുത്തു തീർക്കുവാൻ ഒരു മാർഗവുമില്ലാത്തപ്പോൾ ഭരണാധികാരി ഇടപെട്ട് കടബാധ്യതയിൽനിന്ന് കടക്കാരനെ ഒഴിവാക്കണമെന്നും ഇതിൽ നിന്ന് മനസ്സിലാക്കാം.

കടക്കാരെ സംബന്ധിച്ച് മറ്റൊരു വശം കൂടിയുണ്ട്. ഇക്കാലത്ത് വിശേഷിച്ചും ഈ വശത്തിന് വളരെ പ്രാധാന്യം കൽപിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. കടം വാങ്ങിക്കഴിഞ്ഞാൽ, ഏതെങ്കിലും സൂത്രങ്ങളോ, ന്യായങ്ങളോ, കള്ളത്തെളിവുകളോ ഉപയോഗിച്ചു കടം കൊടുത്തു തീർക്കാതെ കഴിച്ചുകൂട്ടുവാൻ പലരും ശ്രമിക്കാറുണ്ട്. ഇതിനെപ്പറ്റിയും നബി ﷺ പല ഹദീഥുകളിലും താക്കീത് ചെയ്തു കാണാം. ഉദാഹരണമായി :

(1) ധനികൻ (കടം തീർക്കാതെ) അമാന്തം വരുത്തൽ അക്രമമാകുന്നു. നിങ്ങളിൽ ഒരാളെ ഒരു കഴിവുള്ളവനോടുകൂട്ടി ഏൽപിക്കപ്പെട്ടാൽ അവൻ അവനെ പിൻതുടർന്നു കൊള്ളട്ടെ.' (ബു; മു.) അതായത് യഥാർത്ഥ കടക്കാരൻ തന്റെ കടം മറ്റൊരാളെ ഏൽപിച്ചു തരുകയും, ഏൽപിക്കപ്പെട്ട ആൾ കഴിവുള്ള ആളായിരിക്കുകയും ചെയ്താൽ ആ ഏൽപന സ്വീകരിക്കണമെന്നർത്ഥം'

(2) 'ആരെങ്കിലും ജനങ്ങളുടെ ധനം, അത് വീട്ടിക്കൊടുക്കുവാൻ ഉദ്ദേശിച്ചുകൊണ്ട് (കടം) മേടിച്ചാൽ അത് അല്ലാഹു അവന് വീട്ടിക്കൊടുക്കും. ആരെങ്കിലും അത് (കൊടുക്കാതെ) നശിപ്പിക്കണമെന്ന് ഉദ്ദേശിച്ചുകൊണ്ട് മേടിച്ചാൽ അത് നശിപ്പിക്കുന്നതുമാണ്' (ബു.)

(3) 'ജനങ്ങളിൽ വെച്ച് ഉത്തമൻ അവരിൽവെച്ച് നന്നായി കടം വീട്ടുന്നവനാകുന്നു.' (മു.)

(4) 'ഉള്ളവൻ (കടം തീർക്കാതെ) അമാന്തം വരുത്തുന്നപക്ഷം, അവന്റെ മാനത്തെ സ്പർശിക്കലും (അവനെ) ശിക്ഷിക്കലും അനുവദനീയമാകുന്നു.' (ദാ; ന.) അവനോട് പരുഷമായി സംസാരിക്കുകയും, വേണ്ടിവന്നാൽ ബന്ധനത്തിലാക്കുകയും ചെയ്യാമെന്ന് സാരം.

(5) അബൂക്വത്താദഃ (റ) പറയുന്നു: ഒരാൾ ചോദിച്ചു: 'അല്ലാഹുവിന്റെ റസൂലേ, കണ്ടുവോ? (ഇതൊന്നു പറഞ്ഞു തരണം): ഞാൻ ക്ഷമയുള്ളവനായും, അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രതിഫലം ഉദ്ദേശിക്കുന്നവനായും, പിൻതിരിയാതെ മുന്നോട്ട് ചെല്ലുന്നവനായുംകൊണ്ടിരിക്കെ, അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗത്തിൽ (യുദ്ധത്തിൽ) വെച്ച് ഞാൻ കൊല്ലപ്പെട്ടുവെങ്കിൽ, എന്റെ പാപം അല്ലാഹു എനിക്ക് മാപ്പാക്കിതരുമോ?' അപ്പോൾ തിരുമേനി 'അതെ' എന്ന് പറഞ്ഞു. എന്നിട്ട് അയാൾ തിരിഞ്ഞു പോയപ്പോൾ, അദ്ദേഹത്തെ വിളിച്ചു ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു: 'അതെ, കടം ഒഴികെ. (കടം അല്ലാഹു പൊറുക്കുകയില്ല.) ജിബ്രീൽ എന്നോട് അങ്ങനെ പറഞ്ഞു തന്നിരിക്കുന്നു.' (മു.)

4-ാമത്തെ വചനത്തിൽ, ഈ ജീവിതം താൽക്കാലികമാണ്, ശാശ്വതമായ പരലോക ജീവിതം വരാനിരിക്കുന്നു, അവിടെവെച്ചാണ് എല്ലാ കർമങ്ങൾക്കും തക്കതായ പ്രതിഫലം നൽകപ്പെടുക, അതുകൊണ്ട് അന്നത്തേക്ക് വേണ്ടുന്ന മുൻകരുതലുകൾ ചെയ്തു കൊള്ളണം എന്നൊക്കെ അല്ലാഹു സത്യവിശ്വാസികളെ അനുസ്മരിപ്പിക്കുന്നു. ഈ വചനമാണ് അവസാനം അവതരിച്ച ക്വുർആൻ വചനമെന്നും, പിന്നീട് ഏതാനും ദിവസങ്ങൾ മാത്രമേ നബി ﷺ ജീവിച്ചിരുന്നിട്ടുള്ളൂവെന്നും ചില രിവായത്തുകളിൽ വന്നിരിക്കുന്നു. الله اعلم

വിഭാഗം - 39

يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ إِذَا تَدَايَنتُم بِدَيْنٍ إِلَىٰٓ أَجَلٍ مُّسَمًّى فَٱكْتُبُوهُ ۚ وَلْيَكْتُب بَّيْنَكُمْ كَاتِبٌۢ بِٱلْعَدْلِ ۚ

﴾282﴿ ഹേ, വിശ്വസിച്ചവരേ, നിങ്ങളൊരു നിർണയിക്കപ്പെട്ട അവധി വരേക്ക് (കാലം വെച്ചുകൊണ്ട്) അന്യോന്യം വല്ല കടമിടപാടും നടത്തിയാൽ, നിങ്ങളത് എഴുതിവെക്കുവിൻ. ഒരെഴുത്തുകാരൻ നിങ്ങൾക്കിടയിൽ നീതിയനുസരിച്ച് (അത്) എഴുതുകയും ചെയ്തുകൊള്ളട്ടെ,

وَلَا يَأْبَ كَاتِبٌ أَن يَكْتُبَ كَمَا عَلَّمَهُ ٱللَّهُ ۚ فَلْيَكْتُبْ

ഒരെഴുത്തുകാരനും (തന്നെ) അവന് അല്ലാഹു പഠിപ്പിച്ചു കൊടുത്തതുപോലെ, (അത്) എഴുതുവാൻ വിസമ്മതിക്കുകയും അരുത്, അങ്ങനെ, അവൻ എഴുതിക്കൊള്ളട്ടെ;

وَلْيُمْلِلِ ٱلَّذِى عَلَيْهِ ٱلْحَقُّ وَلْيَتَّقِ ٱللَّهَ رَبَّهُۥ وَلَا يَبْخَسْ مِنْهُ شَيْـًٔا ۚ

യാതൊരുവന്റെ മേലാണോ കടബാദ്ധ്യത ഉണ്ടായിരിക്കുന്നത് അവൻ വാചകം പറഞ്ഞുകൊടുക്കുകയും, തന്റെ റബ്ബായ അല്ലാഹുവിനെ അവൻ സൂക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യട്ടെ. അതിൽനിന്ന് അവൻ ഒരു വസ്തുവും കുറവ് വരുത്തുകയും അരുത്.

﴾282﴿ يَاأَيُّهَاالَّذِينَ آمَنُوا ഹേ വിശ്വസിച്ചവരേ إِذَا تَدَايَنتُمْ നിങ്ങളന്യോന്യം കടമിടപാടുകൾ നടത്തിയാൽ بِدَيْنٍ വല്ല കടത്തെ (കടമിടപാടിനെ)യും إِلَىٰ أَجَلٍ ഒരവധിവരേക്ക് مُسَمًّى പേരുപറയപ്പെട്ട (നിർണയിക്കപ്പെട്ട) فَاكْتُبُوهُ എന്നാലത് നിങ്ങൾ എഴുതുവിൻ وَلْيَكْتُبْ എഴുതുകയും ചെയ്യട്ടെ بَيْنَكُمْ നിങ്ങൾക്കിടയിൽ كَاتِبٌ ഒരെഴുത്തുകാരൻ بِالْعَدْلِ നീതിയനുസരിച്ച് وَلَا يَأْبَ വിസമ്മതിക്കുകയും ചെയ്യരുത് كَاتِبٌ ഒരെഴുത്തുകാരനും أَنْ يَكْتُبَ എഴുതുവാൻ كَمَا عَلَّمَهُ അവനെ പഠിപ്പിച്ചതുപോലെ اللَّهُ അല്ലാഹു فَلْيَكْتُبْ അങ്ങനെ അവൻ എഴുതട്ടെ وَلْيُمْلِلِ വാചകം പറഞ്ഞുകൊടുക്കുകയും ചെയ്യട്ടെ الَّذِي യാതൊരുവൻ عَلَيْهِ الْحَقُّ അവന്റെ മേലാണ് കടബാദ്ധ്യത وَلْيَتَّقِ അവൻ സൂക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യട്ടെ اللَّهَ رَبَّهُ അവന്റെ റബ്ബായ അല്ലാഹുവിനെ وَلَا يَبْخَسْ അവൻ കുറവ് വരുത്തുക (നഷ്ടപ്പെടുത്തുക)യും അരുത് مِنْهُ شَيْئًا അതിൽനിന്ന് യാതൊന്നും

فَإِن كَانَ ٱلَّذِى عَلَيۡهِ ٱلۡحَقُّ سَفِيهًا أَوۡ ضَعِيفًا أَوۡ لَا يَسۡتَطِيعُ أَن يُمِلَّ هُوَ فَلۡيُمۡلِلۡ وَلِيُّهُۥ بِٱلۡعَدۡلِۚ

എനി, കടബാദ്ധ്യതയുള്ളവൻ ഒരു ഭോഷനോ, അല്ലെങ്കിൽ ദുർബലനോ, അല്ലെങ്കിൽ അവന്ന് (സ്വന്തം നിലക്ക്) വാചകം പറഞ്ഞു കൊടുക്കുവാൻ സാധിക്കാതെയോ ആയിരുന്നെങ്കിൽ, അപ്പോൾ അവന്റെ കൈകാര്യക്കാരൻ നീതിപൂർവം വാചകം പറഞ്ഞു കൊടുത്തുകൊള്ളട്ടെ.

وَٱسۡتَشۡهِدُواْ شَهِيدَيۡنِ مِن رِّجَالِكُمۡۖ فَإِن لَّمۡ يَكُونَا رَجُلَيۡنِ فَرَجُلٌ وَٱمۡرَأَتَانِ مِمَّن تَرۡضَوۡنَ مِنَ ٱلشُّهَدَآءِ أَن تَضِلَّ إِحۡدَىٰهُمَا فَتُذَكِّرَ إِحۡدَىٰهُمَا ٱلۡأُخۡرَىٰۚ وَلَا يَأۡبَ ٱلشُّهَدَآءُ إِذَا مَا دُعُواْۚ

നിങ്ങളുടെ പുരുഷൻമാരിൽ നിന്നുള്ള രണ്ട് സാക്ഷികളോട് നിങ്ങൾ സാക്ഷ്യം (വഹിക്കുവാൻ) ആവശ്യപ്പെടുകയും ചെയ്യുവിൻ. എനി, അവർ (രണ്ട് സാക്ഷികൾ) പുരുഷൻമാരില്ലെങ്കിൽ, സാക്ഷികളായി നിങ്ങൾ തൃപ്തിപ്പെടുന്നവരിൽ നിന്ന് ഒരു പുരുഷനും, രണ്ട് സ്ത്രീകളും (ആവട്ടെ); അവർ രണ്ടിലൊരുവൾക്ക് പിഴവ് പറ്റുകയും, അപ്പോൾ അവരിലൊരുവൾ മറ്റേവളെ ഓർമിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതിന് (വേണ്ടി.) സാക്ഷികൾ (സാക്ഷ്യത്തിന്) വിളിക്കപ്പെടുമ്പോൾ അവർ വിസമ്മതിക്കുകയും ചെയ്യരുത്.

فَإِنۡ كَانَ എനി ആയിരുന്നെങ്കിൽ الَّذِي യാതൊരുവൻ عَلَيۡهِ الۡحَقُّ അവന്റെ മേലാണ് കടബാധ്യത سَفِيهًا വിഡ്ഢി أَوۡ ضَعِيفًا അല്ലെങ്കിൽ ദുർബലൻ أَوۡ لَا يَسۡتَطِيعُ അല്ലെങ്കിൽ അവന് സാധിക്കുകയില്ല أَنۡ يُمِلَّ هُوَ അവൻ (തന്നെ) വാചകം പറയുവാൻ فَلۡيُمۡلِلۡ എന്നാൽ വാചകം പറഞ്ഞുകൊടുക്കട്ടെ وَلِيُّهُ അവന്റെ കൈകാര്യക്കാരൻ بِالۡعَدۡلِ നീതിയനുസരിച്ച് وَاسۡتَشۡهِدُوا നിങ്ങൾ സാക്ഷ്യം ആവശ്യപ്പെടുകയും ചെയ്യുവിൻ شَهِيدَيۡنِ രണ്ടു സാക്ഷികളോട് مِنۡ رِجَالِكُمۡ നിങ്ങളുടെ പുരുഷൻമാരിൽനിന്ന് فَإِنۡ لَمۡ يَكُونَا എനി അവർ രണ്ടുപേർ ആയില്ലെങ്കിൽ رَجُلَيۡنِ രണ്ടു പുരുഷൻമാർ فَرَجُلٌ എന്നാൽ ഒരു പുരുഷൻ وَامۡرَأَتَانِ രണ്ട് സ്ത്രീകളും مِمَّنۡ تَرۡضَوۡنَ നിങ്ങൾ തൃപ്തിപ്പെടുന്നവരിൽപെട്ട مِنَ الشُّهَدَاءِ സാക്ഷികളിൽ നിന്ന് أَنۡ تَضِلَّ പിഴവ് പറ്റുന്നതിന് إِحۡدَاهُمَا അവർ രണ്ടിൽ ഒരുവൾക്ക് فَتُذَكِّرَ അപ്പോൾ ഓർമപ്പെടുത്തുകയും إِحۡدَاهُمَا രണ്ടിലൊരുവൾ الۡأُخۡرَى മറ്റേവളെ وَلَا يَأۡبَ വിസമ്മതിക്കുകയും ചെയ്യരുത് الشُّهَدَاءُ സാക്ഷികൾ إِذَا مَا دُعُوا അവർ വിളിക്ക (ക്ഷണിക്ക)പ്പെട്ടാൽ

وَلَا تَسْـَٔمُوٓاْ أَن تَكْتُبُوهُ صَغِيرًا أَوْ كَبِيرًا إِلَىٰٓ أَجَلِهِۦ ۚ

ചെറുതാകട്ടെ, വലുതാകട്ടെ അത് അതിന്റെ അവധിവരെ എഴുതിവെക്കുവാൻ നിങ്ങൾ മടിക്കുകയും ചെയ്യരുത്.

ذَٰلِكُمْ أَقْسَطُ عِندَ ٱللَّهِ وَأَقْوَمُ لِلشَّهَـٰدَةِ وَأَدْنَىٰٓ أَلَّا تَرْتَابُوٓاْ ۖ إِلَّآ أَن تَكُونَ تِجَـٰرَةً حَاضِرَةً تُدِيرُونَهَا بَيْنَكُمْ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَلَّا تَكْتُبُوهَا ۗ

അതൊക്കെ, അല്ലാഹുവിന്റെ അടുക്കൽ കൂടുതൽ നീതി പൂർവ്വകമായതും, സാക്ഷ്യത്തിന് കൂടുതൽ ബലം നൽകുന്നതും, നിങ്ങൾ സന്ദേഹപ്പെടാതിരിക്കുവാൻ കൂടുതൽ അടുപ്പ [സൗകര്യ]മായതുമാകുന്നു; നിങ്ങൾക്കിടയിൽ നിങ്ങൾ നടത്തുന്ന വല്ല റൊക്കക്കച്ചവടവും [ഇടപാടും] ആയാലൊഴികെ; അപ്പോൾ, അത് എഴുതിവെക്കാതിരിക്കുന്നതിന് നിങ്ങളുടെമേൽ തെറ്റില്ല.

وَأَشْهِدُوٓاْ إِذَا تَبَايَعْتُمْ ۚ وَلَا يُضَآرَّ كَاتِبٌ وَلَا شَهِيدٌ ۚ

നിങ്ങളന്യോന്യം വിൽപന [കൊള്ളക്കൊടുക്കൽ] നടത്തുമ്പോൾ നിങ്ങൾ സാക്ഷി നിറുത്തുകയും ചെയ്യുവിൻ, ഒരു എഴുത്തുകാരനാകട്ടെ, ഒരു സാക്ഷിയാകട്ടെ, ദ്രോഹിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്യരുത്.

وَإِن تَفْعَلُواْ فَإِنَّهُۥ فُسُوقٌۢ بِكُمْ ۗ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ ۖ وَيُعَلِّمُكُمُ ٱللَّهُ ۗ

നിങ്ങൾ (അങ്ങനെ) ചെയ്യുന്നുവെങ്കിലോ, അത് നിങ്ങളിലുള്ള ധിക്കാരമായിരിക്കും. നിങ്ങൾ അല്ലാഹുവിനെ സൂക്ഷിക്കുകയും ചെയ്തുകൊള്ളുവിൻ. അല്ലാഹു നിങ്ങൾക്ക് പഠിപ്പിച്ചുതരുകയാണ്.

وَٱللَّهُ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيمٌ ﴿٢٨٢﴾

അല്ലാഹുവാകട്ടെ, എല്ലാ കാര്യത്തെക്കുറിച്ചും അറിയുന്നവനാകുന്നു.

وَلَا تَسْأَمُوا നിങ്ങൾ മടിക്കുക (വൈമനസ്യം കാണിക്കുക)യും അരുത് أَنْ تَكْتُبُوهُ അതെഴുതുവാൻ صَغِيرًا ചെറുത് (ആവട്ടെ) أَوْ كَبِيرًا അല്ലെങ്കിൽ വലുത് (ആവട്ടെ) إِلَىٰ أَجَلِهِ അതിന്റെ അവധിവരെ ذَٰلِكُمْ അത് (നിങ്ങളോട് പറഞ്ഞതൊക്കെ) أَقْسَطُ കൂടുതൽ നീതിപൂർവമാണ് عِندَ اللَّهِ അല്ലാഹുവിന്റെ അടുക്കൽ وَأَقْوَمُ അധികം ബലം നൽകുന്നതും, കൂടുതൽ ചൊവ്വായതും لِلشَّهَادَةِ സാക്ഷ്യത്തിന് وَأَدْنَىٰ കൂടു

തൽ അടുപ്പമുള്ളതും (സൗകര്യപ്പെട്ടതും) أَلَّا تَرْتَابُوا നിങ്ങൾക്ക് സംശയമുണ്ടാകാതി രിക്കുന്നതിന് إِلَّا أَن تَكُونَ അതായിരുന്നാലൊഴികെ تِجَارَةً ഒരു കച്ചവടം (ഇടപാട്) حَاضِرَةً റൊക്കമായ تُدِيرُونَهَا നിങ്ങൾ അതിനെ നിയന്ത്രിക്കുന്നു بَيْنَكُمْ നിങ്ങൾക്കി ടയിൽ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ അപ്പോൾ നിങ്ങളുടെ മേൽ ഇല്ല جُنَاحٌ തെറ്റ്, ഒരു തെറ്റും أَلَّا تَكْتُبُوهَا നിങ്ങളത് എഴുതാതിരിക്കുന്നതിന് وَأَشْهِدُوا നിങ്ങൾ സാക്ഷി നിറുത്തു കയും ചെയ്യുവിൻ إِذَا تَبَايَعْتُمْ നിങ്ങളന്യോന്യം വിൽപന (ക്രയവിക്രയം) നടത്തിയാൽ وَلَا يُضَارَّ ദ്രോഹിക്കപ്പെടുകയും അരുത്, ദ്രോഹിക്കുകയുമരുത് كَاتِبٌ വല്ല എഴുത്തു കാരനും وَلَا شَهِيدٌ വല്ല സാക്ഷിയും അരുത് وَإِن تَفْعَلُوا നിങ്ങൾ ചെയ്യുന്നുവെങ്കിലോ فَإِنَّهُ فُسُوقٌ എന്നാലത് ധിക്കാരമാണ്, തോന്നിയവാസമായിരിക്കും بِكُمْ നിങ്ങളിലുള്ള وَاتَّقُوا നിങ്ങൾ സൂക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യുവിൻ اللَّهَ അല്ലാഹുവിനെ وَيُعَلِّمُكُمُ നിങ്ങളെ പഠിപ്പിക്കുന്നു اللَّهُ അല്ലാഹു وَاللَّهُ അല്ലാഹുവാകട്ടെ بِكُلِّ شَيْءٍ എല്ലാ കാര്യത്തെ (വസ്തുവെ) പറ്റിയും عَلِيمٌ അറിയുന്നവനാണ്

കഴിഞ്ഞ വചനങ്ങളിൽ പലിശയെയും, പലിശ ഇടപാടുകളെയും കുറിച്ച് പലതും വിവരിച്ചതിന്റെശേഷം മനുഷ്യന്റെ സാമൂഹ്യ ജീവിതത്തിലെ നിത്യാവശ്യങ്ങളായ മുത ലിടപാടുകളിൽ പൊതുവെ പാലിക്കപ്പെടേണ്ടതും, അവയുടെ നന്മക്കും സുരക്ഷിതത്വ ത്തിനും ഉപയുക്തമായതുമായ പല ഉപദേശ നിർദ്ദേശങ്ങളും, വിധിവിലക്കുകളും ക്വുർ ആനിലെ ഏറ്റവും വലിയ സൂക്തമായ ഈ വചനത്തിൽ അല്ലാഹു സത്യവിശ്വാസികളെ പഠിപ്പിക്കുന്നു. വിശ്വാസത്തിലും, സ്വഭാവത്തിലും, ആചാരാനുഷ്ഠാനങ്ങളിലുമെന്നപോ ലെ, ധനപരമായ ഇടപാടുകളിലും സത്യവിശ്വാസികൾ ഉന്നതവും മാന്യവുമായ നില വാരം പുലർത്തി മറ്റുള്ളവർക്ക് മാതൃകയാകേണ്ടതുണ്ടല്ലോ. വ്യക്തവും വിശാലവുമായ ഭാഷയിൽ അല്ലാഹു കൽപിച്ചിട്ടുള്ള ഈ ഇടപാട് മര്യാദകൾ വേണ്ടതുപോലെ പാലി ക്കപ്പെടായ്കകൊണ്ട്- അവ പാലിക്കുവാൻ മറ്റാരെക്കാളും കൂടുതൽ ബാദ്ധ്യസ്ഥരായി രുന്നിട്ടുപോലും- മുസ്ലിംകൾക്കിടയിൽ ഇടപാട് സംബന്ധമായ വഴക്കും, വക്കാണവും ഇക്കാലത്ത് സാധാരണമാണെന്നുള്ളത് പരിതാപകരമായ ഒരു പരമാർത്ഥമത്രെ. അധിക വ്യാഖ്യാനമോ വിവരണമോ കൂടാതെത്തന്നെ, ഏറെക്കുറേ എല്ലാവർക്കും മനസ്സിലാ ക്കാവുന്നവിധം വ്യക്തമാണ് ഈ വചനത്തിലെ ഉള്ളടക്കങ്ങൾ. എന്നാലും ഓരോ വാക്യ ത്തിന്റെയും വെളിച്ചത്തിൽ നമ്മുടെ മതപണ്ഡിതൻമാർ അവരുടെ ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ കർമ്മ പരമായ പല നിയമങ്ങളും വിശദീകരണങ്ങളും നൽകിക്കാണാം. വിശുദ്ധ ക്വുർആന്റെ വാചകശൈലിയുടെയും, പ്രതിപാദന രീതിയുടെയും സവിശേഷതയാണത്. സത്യവി ശ്വാസികളെ അഭിമുഖീകരിച്ചുകൊണ്ട് ഈ വചനത്തിലടങ്ങിയ നിയമനിർദ്ദേശങ്ങളുടെ സാരാംശം നമുക്കിങ്ങനെ സംഗ്രഹിക്കാം:-

(1) ഒരു നിശ്ചിത അവധിവെച്ചുകൊണ്ടുള്ള കടമിടപാടുകൾ നടത്തുമ്പോൾ അത് എഴുതി രേഖപ്പെടുത്തിവെക്കേണ്ടതാകുന്നു. കടമിടപാടുകൾ എന്ന് പറഞ്ഞതിൽ, മത ദൃഷ്ട്യാ വിരോധിക്കപ്പെടാത്തതും, അങ്ങുമിങ്ങും കൊടുത്തുതീർക്കേണ്ടുന്ന ബാധ്യത റൊക്കം തന്നെ കൊടുത്തുതീർക്കപ്പെടാത്തതുമായ എല്ലാ ഇടപാടുകളും ഉൾപ്പെടുന്നു. ഈ കൽപന നിയമപരമായ ഒരു നിർബന്ധം- നിബന്ധന- എന്ന നിലക്കുള്ളതല്ല. അഥവാ, എഴുതിവെക്കാത്തതുകൊണ്ടുമാത്രം ശിക്ഷക്ക് വിധേയമാകുകയോ, ഇടപാട്

സാധുവല്ലാതാകുകയോ ചെയ്യുന്നതല്ല എന്നത്രെ ഭൂരിപക്ഷം പണ്ഡിതൻമാരുടെയും അഭിപ്രായം. ഭാവിയിൽ സംശയത്തിനോ, കശപിശക്കോ മാർഗമുണ്ടായേക്കുമെന്ന് കണ്ടാൽ, നിർബന്ധമായിത്തീരുന്നതാണ് താനും. അടുത്ത വചനത്തിൽ فَإِنْ أَمِنَ بَعْضُكُم بَعْضًا (നിങ്ങളിൽ ചിലർ ചിലരെ വിശ്വസിച്ചാൽ) എന്ന് തുടങ്ങിയ വാക്യം ഇതിന് തെളിവായി ചൂണ്ടിക്കാണിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്നു. ആ വാക്യത്തിന്റെ അർത്ഥവും വ്യാഖ്യാനവും അവിടെവെച്ച് നമുക്ക് കാണാം. إن شاء الله ഏതായാലും ഇടപാട് കേവലം ചെറുതാണെന്നുള്ളതുകൊണ്ട് മാത്രം. എഴുതിവെക്കൽ ഉപേക്ഷിക്കാൻ പാടില്ല. പരസ്പരം വിശ്വാസവഞ്ചന ചെയ്കയില്ലെന്നുള്ളതിന്റെ പേരിൽ മാത്രമേ അത് വേണ്ടെന്ന് വെച്ചുകൂടൂ. ഇടപാട് ചെറുതായാലും വലുതായാലും എഴുതിവെക്കുവാൻ മടിക്കരുത് എന്ന് അല്ലാഹു തുടർന്ന് പറയുന്നുണ്ടല്ലോ.

(2) എഴുതിരേഖപ്പെടുത്തുന്നത് എഴുത്തറിയുന്ന ഒരു മൂന്നാമന്റെ കൈക്കായിരിക്കണം. ഇടപാടുകാരിൽ ഒരാളായാൽ, എഴുത്തിൽ അയാൾ തന്റെ താൽപര്യത്തിന് അനുകൂലമായ വല്ല വ്യത്യാസമോ സൂചനയോ വരുത്തിത്തീർക്കുവാൻ ഇടയാകുകയോ, അല്ലെങ്കിൽ അങ്ങനെ സംശയിക്കപ്പെടുകയോ ചെയ്യാമല്ലോ. മൂന്നാമനാകുമ്പോൾ ഈ ദോഷം സംഭവിക്കുവാനില്ല. അവൻ നീതി പാലിക്കണം- ഒരു പക്ഷത്തിന് പ്രത്യേകം ഗുണമോ ദോഷമോ ഉണ്ടാകുന്നതൊന്നും ചെയ്യാൻ പാടില്ല- താനും. അഥവാ, ഇടപാടിന്റെ സ്വഭാവവും നിശ്ചയങ്ങളും ശരിക്കും അനുസരിച്ചായിരിക്കണം എഴുതുന്നത്.

(3) എഴുത്തറിയുന്നവൻ- അവൻ എഴുതിക്കൊടുക്കേണ്ടുന്ന സന്ദർഭം വന്നാൽ- അതിന് വിസമ്മതിച്ചുകൂടാ. അവന് എഴുതുവാൻ കഴിവുണ്ടായത് അല്ലാഹു അവന് ചെയ്തുകൊടുത്ത ഒരു അനുഗ്രഹമാണല്ലോ. അതുകൊണ്ട് തന്റെ സഹോദരങ്ങൾക്ക് വേണ്ടി ആ കഴിവ് അവൻ ഉപയോഗപ്പെടുത്തുന്നത് അല്ലാഹുവിനോട് ചെയ്യുന്ന ഒരു നന്ദികൂടിയാകുന്നു. അതിന് വിസമ്മതിക്കുന്നത് നന്ദികേടുമായിരിക്കും. ഇത് കേവലം ഒരു സേവനമെന്ന നിലക്കാണ് ചെയ്തുകൊടുക്കേണ്ടത്. എങ്കിലും പ്രതിഫലം അർഹിക്കത്തക്കവണ്ണം അതിന് വേണ്ടി സമയവും ബുദ്ധിമുട്ടും വിനിയോഗിക്കേണ്ടി വരുന്ന പക്ഷം, എഴുത്തുകാരന് പ്രതിഫലം വാങ്ങാവുന്നതുമാകുന്നു. എഴുത്തുകാരനോടും സാക്ഷിയോടും ഉപദ്രവം കാണിക്കരുത് എന്ന് അല്ലാഹു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടല്ലോ.

(4) രേഖ തയ്യാറാക്കുമ്പോൾ അതിൽ എഴുതേണ്ടുന്ന വാചകം പറഞ്ഞുകൊടുക്കുവാനുള്ള അവകാശം, ആ ഇടപാടിൽ ആരുടെ പേരിലാണ് കടബാധ്യത വരുന്നതെങ്കിൽ അവനുള്ളതാണ്. അവൻ തന്നെ വാചകം പറഞ്ഞുകൊടുക്കുമ്പോൾ ആ ബാധ്യത താൻ ഏറ്റെടുക്കുന്നുവെന്നുള്ള ഒരു ഏറ്റുപറയലും കൂടിയായിരിക്കും അത്. അവന്റെ ഇഷ്ടം പോലെ എന്തും അതിൽ എഴുതിച്ചേർക്കാമെന്ന് ഇതിനർത്ഥമില്ല. ഉഭയ കക്ഷികൾ തമ്മിലുള്ള നിശ്ചയങ്ങൾക്കോ മതനിയമങ്ങൾക്കോ യോജിക്കാത്ത വല്ല കൃത്രിമ വാക്കുകളും അതിൽ ഉൾക്കൊള്ളിക്കുവാൻ പാടില്ല. 'അവൻ അവന്റെ റബ്ബായ അല്ലാഹുവിനെ സൂക്ഷിച്ചുകൊള്ളുകയും ചെയ്യട്ടെ' എന്ന് പറഞ്ഞത് അതാണ് ചൂണ്ടിക്കാട്ടുന്നത്. വാചകങ്ങളിൽ വല്ല പാകക്കേടും വരുന്നുണ്ടോ എന്ന് മറുകക്ഷിക്ക് ആരായാവുന്നതുമാകുന്നു.

(5) ഇടുപാടുകളെ സംബന്ധിച്ച രേഖകളും ലക്ഷ്യങ്ങളും പറഞ്ഞുകൊടുത്ത് എഴുതിക്കുവാൻ എല്ലാവർക്കും സാധിക്കുകയില്ലല്ലോ. ഉദാഹരണമായി: ഭോഷൻ, അവിവേകി, ഭ്രാന്തൻ, കുട്ടി, ഭാഷ അറിയാത്തവൻ, ഊമ, രോഗി, വിദേശത്ത് താമസിക്കുന്നവൻ

ഇവർക്കെല്ലാം അതിന് കഴിയുകയില്ല. അതുകൊണ്ട് അങ്ങനെയുള്ളവർക്ക് വേണ്ടി അവരുടെ കൈകാര്യങ്ങൾ നടത്തുന്ന രക്ഷിതാക്കളോ പ്രതിനിധികളോ അക്കാര്യം നിർവഹിക്കണം. ഇവരും നീതിയുടെ കാര്യം പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിക്കണം. നിശ്ചയത്തിനും യഥാർത്ഥത്തിനും വിരുദ്ധമായി അവരവരുടെ വക അതിലൊന്നും കൂട്ടിക്കലർത്തിക്കൂടാ.

(6) എഴുതി രേഖപ്പെടുത്തിയാൽ മാത്രം പോരാ, രണ്ടുപേരെ സാക്ഷിനിറുത്തുകയും വേണം. സാക്ഷികൾ മുസ്‌ലിംകളും പ്രായപൂർത്തി എത്തിയ പുരുഷൻമാരുമായിരിക്കണം. 'നിങ്ങളുടെ പുരുഷൻമാരിൽ പെട്ടവർ' എന്ന വിശേഷണത്തിൽ നിന്ന് ഇത് മനസ്സിലാക്കാം. സ്ത്രീകളെ സാക്ഷിയാക്കുന്നതിനെപ്പറ്റി തുടർന്ന് പറയുന്നുണ്ടെങ്കിലും ഇടപാട് കാര്യങ്ങളിൽ പുരുഷൻമാരാണ് സാക്ഷ്യം വഹിക്കുവാൻ സ്ത്രീകളെക്കാൾ അർഹരെന്ന് ഇതിൽ സൂചനയുണ്ട്. ഇത്തരം കാര്യങ്ങളിൽ കൂടുതൽ വിവേകവും പരിചയവും പുരുഷൻമാർക്കാണല്ലോ ഉണ്ടാകുക. കോടതിയിലും മറ്റും സാക്ഷ്യം നിർവഹിക്കുവാനുള്ള സൗകര്യവും കൂടുതൽ അവർക്കായിരിക്കും. സാക്ഷികൾ മര്യാദക്കാരും പൊതുസമ്മതരുമായിരിക്കേണ്ടതാണ്. അതാണ് مِمَّنْ تَرْضَوْنَ (നിങ്ങൾ തൃപ്തിപ്പെടുന്നവരിൽ നിന്ന്) എന്ന വിശേഷണം ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുന്നത്.

(7) സംഗതിവശാൽ രണ്ട് പുരുഷൻമാരെ സൗകര്യപ്പെട്ടില്ലെങ്കിൽ ഒരു പുരുഷനും രണ്ട് സ്ത്രീകളുമാവാം സാക്ഷികൾ. സ്ത്രീകളുമായി പ്രത്യേക ബന്ധമുള്ള ചില കാര്യങ്ങളിൽ സ്ത്രീകളുടെ സാക്ഷ്യത്തിന് പ്രത്യേക സ്ഥാനം കൽപിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടെങ്കിലും ഇടപാടുകളുടെ കാര്യത്തിൽ സ്ത്രീകൾ മാത്രം സാക്ഷികളായാൽ പോരാ എന്നാണ് ഇതിൽ നിന്ന് മനസ്സിലാകുന്നത്.

(8) ഒരു പുരുഷന്റെ സ്ഥാനത്ത് രണ്ട് സ്ത്രീകൾ വേണമെന്ന് വെക്കുവാൻ കാരണം. അവർക്ക് പലപ്പോഴും ഓർമത്തെറ്റും പിഴവും പിണഞ്ഞേക്കുമെന്നുള്ളതാണ് എന്നുകൂടി അല്ലാഹു ഓർമിപ്പിക്കുന്നു. ഒരുവൾക്ക് അബദ്ധം പിണഞ്ഞാൽ മറ്റേവൾ അത് ഓർമപ്പെടുത്തി തിരുത്തിക്കൊടുക്കുവാൻ ഇത് ഉതകുമല്ലോ. വ്യക്തികളെ അപേക്ഷിച്ച് നോക്കുമ്പോൾ ചില സ്ത്രീകൾ ബുദ്ധിയിലും ഓർമശക്തിയിലുമൊക്കെ പല പുരുഷൻമാരെയും കവച്ചുവെച്ചേക്കാമെങ്കിലും സ്ത്രീയും പുരുഷനും തമ്മിൽ പൊതുവെയുള്ള ബുദ്ധിപരമായ വ്യത്യാസമാണ് അല്ലാഹു ഇത് മുഖേന സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. ഒരിക്കൽ നബിﷺ സ്ത്രീകളോട് ഇങ്ങനെ ഉപദേശിക്കുകയുണ്ടായി: 'നിങ്ങൾ ദാനധർമങ്ങൾ ചെയ്യുകയും അധികമായി പാപമോചനം തേടുകയും ചെയ്യണം. നരകക്കാരിൽ സ്ത്രീകൾ അധികമായിട്ടാണ് എനിക്ക് കാണിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത്; അപ്പോൾ ഒരു സ്ത്രീ അതിന് കാരണം ചോദിച്ചു: തിരുമേനി പറഞ്ഞു: 'നിങ്ങൾ ബന്ധുക്കളോട് നന്ദികേട് കാണിക്കുകയും, ശാപം വർദ്ധിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ബുദ്ധിയും, മതവും കുറവായ നിങ്ങളിൽ ഒരുവൾ ദൃഢമനസ്കനായ ഒരു പുരുഷന്റെ ബുദ്ധിയെ പരാജയപ്പെടുത്തുന്നതിനെക്കാൾ (അതിന് കഴിവുള്ള) മറ്റാരെയും ഞാൻ കണ്ടിട്ടില്ല.' അപ്പോൾ ആ സ്ത്രീ ചോദിച്ചു: 'ഞങ്ങൾക്ക് ബുദ്ധിയിലും മതത്തിലും എന്താണ് കുറവ്?' തിരുമേനി പറഞ്ഞു: 'രണ്ട് സ്ത്രീയുടെ സാക്ഷ്യം ഒരു പുരുഷന്റെ സ്ഥാനത്ത് നിലകൊള്ളുന്നുവെന്നുള്ളത് അവളുടെ ബുദ്ധിയുടെ കുറവ് നിമിത്തമാണ്. അവൾ ദിവസങ്ങളോളം നമസ്കരിക്കാതെയും, റമദാനിൽ നോമ്പ് നോൽക്കാതെയും (ഋതുകാലങ്ങളിൽ) കഴിഞ്ഞുകൂടുന്നത് അവളുടെ മതത്തിലുള്ള കുറവുമാകുന്നു.' (മുസ്‌ലിം.)

(9) സാക്ഷ്യം ഏറ്റെടുക്കുന്ന സന്ദർഭം നേരിടുമ്പോൾ സാക്ഷികൾ അതിന് വിസമ്മ

തിച്ചുകൂടാത്തതാകുന്നു. ഇടപാട് നടക്കുന്നിടത്ത് ചില നിശ്ചിത വ്യക്തികൾ മാത്രമാണ് ഹാജറുള്ളതെങ്കിൽ അവർ തന്നെ അത് നിർവഹിക്കേണ്ടിവരും. സാക്ഷ്യത്തിന് കൊള്ളാവുന്ന പലരും തയ്യാറുണ്ടെങ്കിൽ അവരിൽ ആരെങ്കിലുമായി അത് നിർവഹിക്കേണ്ടതുമാകുന്നു. ഒരു സാമൂഹ്യ കടമയും കൂടിയാണിത്. ആവശ്യം വരുമ്പോൾ, വിധികർത്താക്കളുടെയും മദ്ധ്യസ്ഥൻമാരുടെയും മുമ്പിൽ സാക്ഷികൾ തങ്ങളുടെ സാക്ഷ്യം നിർവഹിക്കൽ അവരുടെ ചുമതലയാകുന്നു. ഒരു നബിവചനത്തിൽ ഇപ്രകാരം വന്നിട്ടുണ്ട്: 'സാക്ഷികളിൽ ഏറ്റവും നല്ലവനെപ്പറ്റി ഞാൻ നിങ്ങൾക്ക് പറഞ്ഞുതരട്ടെയോ? ആവശ്യപ്പെടുന്നതിന് മുമ്പ് തന്റെ (താൻ ഏറ്റെടുത്ത) സാക്ഷ്യവുമായി വരുന്നവനാകുന്നു'. (മു.) വേണ്ടിവരുമ്പോൾ മടികൂടാതെ സാക്ഷ്യം നിറവേറ്റുന്നവൻ എന്ന് സാരം. മറ്റൊരു നബി വചനത്തിൽ ഇങ്ങനെയും വന്നിരിക്കുന്നു: 'സാക്ഷികളിൽ വെച്ച് മോശമായവനെപ്പറ്റി ഞാൻ നിങ്ങൾക്ക് പറഞ്ഞുതരട്ടെയോ? സാക്ഷി നിൽക്കുവാൻ ആവശ്യപ്പെടുന്നതിന് മുമ്പ് സാക്ഷ്യം വഹിക്കുന്നവനാണത്.' (ബു; മു.) ഇത് കള്ളസാക്ഷികളുടെ ലക്ഷണമാണല്ലോ.

(10) ഇടപാട് ചെറുതായാലും വലുതായാലും കടപത്രം എഴുതിവെക്കുവാൻ വൈമനസ്യം കാണിച്ചുകൂടാ. അഥവാ വലിയ ഇടപാടുകൾ മാത്രം രേഖപ്പെടുത്തിവെച്ചാൽ മതിയെന്ന് വെക്കുന്നത് ശരിയല്ല. കടമിടപാടുകളെപ്പറ്റിയാണല്ലോ സംസാരം. അതുകൊണ്ട് ഇടപാടിന്റെ അവധി കഴിഞ്ഞു അത് അവസാനിക്കുന്നതുവരെ അതിന്റെ രേഖ സൂക്ഷിക്കുക തന്നെ വേണ്ടതുണ്ട്. രേഖ സൂക്ഷിച്ചു വെക്കുവാനുള്ള അവകാശം ആർക്കാണെന്ന് വ്യക്തമാക്കപ്പെട്ടിട്ടില്ല. എങ്കിലും വാചകം പറഞ്ഞുകൊടുക്കുവാനുള്ള അവകാശം കടബാധ്യത ഏൽക്കുന്നവന്നുള്ളതാകകൊണ്ട് കടം തീർത്തു കിട്ടേണ്ടുന്ന ആൾക്കാണ് രേഖ സൂക്ഷിക്കുവാനുള്ള അവകാശം. മാത്രമല്ല, വേണ്ടിവന്നാൽ ഇടപാടിലെ നിശ്ചയങ്ങളും നിബന്ധനകളും തെളിയിക്കേണ്ടി വരുക അവനാണല്ലോ.

(11) എഴുതി രേഖപ്പെടുത്തിവെക്കുന്നതിനെപ്പറ്റി ഇത്ര ഊന്നിപ്പറയുവാനുള്ള കാരണങ്ങളും അല്ലാഹു ചൂണ്ടിക്കാട്ടിയിരിക്കുന്നു. **ഒന്ന്:** അല്ലാഹുവിന്റെ അടുക്കൽ കൂടുതൽ നീതിപൂർവകമായത് അതാണ്. രണ്ട് പക്ഷത്തിനും ദോഷം പറ്റാതെ ഇടപാടിലെ നിശ്ചയങ്ങൾക്കനുസരിച്ച് കാര്യങ്ങൾ അവസാനിപ്പിക്കുവാൻ അത് ഉതകുന്നു. **രണ്ടാമതായി:** സാക്ഷികളുടെ സാക്ഷ്യത്തിന് അതൊരു പിൻബലവുമായിരിക്കും. സാക്ഷികളുടെ മൊഴിയും എഴുതിവെച്ച രേഖയും കൂടിയാകുമ്പോൾ തെളിവ് കൂടുതൽ ശക്തിപ്പെടും. കാലപ്പഴക്കം കൊണ്ടോ മറ്റോ സാക്ഷികൾക്ക് വല്ല മറവിയോ സംശയമോ നേരിട്ടാലും ആ എഴുത്തുനോക്കി യഥാർത്ഥം മനസ്സിലാക്കാമല്ലോ. **മൂന്നാമതായി:** ഇടപാടുകൾക്ക് തന്നെയും ഇടപാടിലെ വല്ല വ്യവസ്ഥയെ സംബന്ധിച്ചോ വിശദാംശങ്ങളെക്കുറിച്ചോ സംശയങ്ങൾ നേരിടുവാൻ സാധ്യതയുണ്ട്. ആ സംശയം തീർക്കുവാനും വളരെ സഹായകരമായിരിക്കും അത്. മനുഷ്യരുടെ നന്മയിൽ അല്ലാഹുവിന് എത്രമാത്രം താൽപര്യമാണുള്ളതെന്ന് ആലോചിച്ചു നോക്കുക!

(12) ഇതുവരെ പ്രസ്താവിച്ചതെല്ലാം കടമിടപാടുകളെ സംബന്ധിച്ചായിരുന്നു. എനി, ഇടപാട് കൈക്കും മൊഴിക്കും അവസാനിക്കുന്ന- സാധനം കൊടുക്കലും പ്രതിഫലം വാങ്ങലും ഒപ്പം തീരുന്ന- റൊക്ക ഇടപാടായിരുന്നാലോ? അത് എഴുതി രേഖപ്പെടുത്തണമെന്നില്ല. സാധാരണ ഗതിയിൽ അതിന്റെ ആവശ്യകതയും നേരിടുന്നതല്ല. വൻതോതിലുള്ള ഇടപാടായിരിക്കുന്നതുകൊണ്ടോ ഭാവിയിൽ ഉടമസ്ഥത തെളിയിക്കേണ്ടുന്ന ഘട്ടം നേരിടുമെന്ന് കാണുന്നതുകൊണ്ടോ മറ്റോ അത് രേഖപ്പെടുത്തുന്നത് ആവശ്യമാണെന്ന് വരുമ്പോൾ എഴുതിവെക്കുകയാണ് വേണ്ടതെന്ന് പ്രത്യേകം പറയേണ്ടതുമില്ല.

(13) എന്നാലും, റൊക്ക ഇടപാടുകളിലും രണ്ടാളെ സാക്ഷി നിറുത്തുന്നത് ആവശ്യമാകുന്നു. കക്ഷികൾ തമ്മിലോ പുറമെ നിന്നോ വല്ല തർക്കവും വാദവും ഉന്നയിക്കപ്പെടുന്ന പക്ഷം, അതില്ലാതാക്കുവാൻ ഇത് പ്രയോജനപ്പെടും. നിത്യേന ജനങ്ങൾക്കിടയിൽ നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ചില്ലറ കൊള്ളക്കൊടുക്കലുകളിലെല്ലാം രണ്ടു സാക്ഷികൾ ഉണ്ടായിരിക്കണമെന്ന് ധരിക്കേണ്ടതില്ല. കാര്യപ്പെട്ടതും, ഭാവിയിൽ സാക്ഷിയുടെ ആവശ്യം നേരിട്ടേക്കാമെന്ന് തോന്നുന്നതുമായ ഇടപാടുകളിൽ മാത്രമേ സാക്ഷി നിറുത്തേണ്ടതുള്ളൂ. റൊക്ക ഇടപാടുകളിൽ ഇരുകക്ഷികളുടെയും ബാദ്ധ്യത അപ്പപ്പോൾ തീർന്നുപോകുന്നു. കടമിടപാടുകളിൽ അവയുടെ കാലാവധി അവസാനിക്കുമ്പോഴേ ബാദ്ധ്യത അവസാനിക്കുന്നുള്ളൂ. ഇതാണ് രണ്ടും തമ്മിൽ ഈ വ്യത്യാസത്തിന് കാരണം. അതുകൊണ്ടായിരിക്കാം കടമിടപാട് ചെറുതായാലും വലുതായാലും അത് എഴുതിവെക്കണമെന്ന് പറഞ്ഞതുപോലെ, റൊക്കമിടപാടുകൾ ചെറുതായാലും വലുതായാലും സാക്ഷി നിറുത്തണമെന്ന് അല്ലാഹു പറയാതിരുന്നതും. اللّٰه اعلم

(14) وَلَا يُضَارَّ كَاتِبٌ وَلَا شَهِيدٌ എന്ന വാക്യത്തിലെ يُضَارَّ എന്ന ക്രിയാരൂപം കർത്താവ് അറിയപ്പെടുന്നതും (مَعْرُوف) കർത്താവ് അറിയപ്പെടാത്തതും (مَجْهول) ആയിരിക്കുവാൻ സാദ്ധ്യതയുണ്ട്. ഇതനുസരിച്ച് അതിന്റെ തൊട്ടുനിൽക്കുന്ന രണ്ട് നാമങ്ങൾ (كاتب، شهيد) അതിന്റെ കർത്താവോ കർമമോ (الفاعل او المفعول) ആകാവുന്നതുമാണ്, അതിനാൽ ആ വാക്യത്തിന് രണ്ടുപ്രകാരത്തിൽ അർത്ഥം വരാം. ഒന്നാമത്തേതുപ്രകാരം 'എഴുത്തുകാരനാകട്ടെ, സാക്ഷിയാകട്ടെ ഉപദ്രവമുണ്ടാക്കരുത്' എന്നും, രണ്ടാമത്തേതുപ്രകാരം 'എഴുത്തുകാരനോടാകട്ടെ, സാക്ഷിയോടാകട്ടെ ഉപദ്രവം ചെയ്യപ്പെടരുത്' എന്നും അർത്ഥമായിരിക്കും. ഈ രണ്ടാമത്തെ അർത്ഥമാണ് നാം പരിഭാഷയിൽ സ്വീകരിച്ചിരിക്കുന്നത്. രണ്ടായാലും ഉദ്ദേശ്യം വ്യക്തമാണ്. എഴുത്തിലോ, സാക്ഷ്യമൊഴിയിലോ കൃത്രിമം നടത്തുക, ആവശ്യം നേരിടുമ്പോൾ എഴുതിക്കൊടുക്കുവാൻ മടിക്കുക, സാക്ഷ്യം നിർവഹിക്കാതിരിക്കുക, മര്യാദയിൽ കവിഞ്ഞ കൂലിയോ യാത്രാചിലവോ വാങ്ങുക മുതലായ ഉപദ്രവങ്ങൾ എഴുത്തുകാരന്റെയും സാക്ഷിയുടെയും ഭാഗത്തുനിന്ന് ഉണ്ടായിക്കൂടാ എന്നായിരിക്കും ആദ്യത്തെ അർത്ഥപ്രകാരം അതിന്റെ ഉദ്ദേശ്യം. എഴുത്തിലോ സാക്ഷ്യത്തിലോ കൃത്രിമം നടത്തുവാൻ നിർബന്ധിക്കുക, മര്യാദപ്രകാരം നൽകപ്പെടേണ്ടുന്ന കൂലിച്ചെലവുകൾ കൊടുക്കാതിരിക്കുക, ഒഴിവും സൗകര്യവുമില്ലാത്തവരെ എഴുതുവാനും സാക്ഷി പറയുവാനും ബുദ്ധിമുട്ടിക്കുക മുതലായ ഉപദ്രവങ്ങൾ ഇടപാടുകാരുടെ ഭാഗത്ത് നിന്ന് ഉണ്ടായിക്കൂടാ എന്നായിരിക്കും രണ്ടാമത്തെ അർത്ഥപ്രകാരം അതിന്റെ താൽപര്യം.

(15) ആരുടെ ഭാഗത്ത് നിന്നായാലും ഉപദ്രവവും അനീതിയും ഉണ്ടാകുന്ന പക്ഷം അതവരിൽ നിന്നുള്ള ധിക്കാരവും തോന്നിയവാസവുമായിരിക്കുമെന്ന് അല്ലാഹു താക്കീത് ചെയ്യുന്നു. തുടർന്നുകൊണ്ട് എല്ലാവരും എല്ലാവിഷയത്തിലും അല്ലാഹുവിനെ സൂക്ഷിക്കണമെന്നും, ഇത്രയൊക്കെ വിശദരൂപത്തിൽ കാര്യങ്ങൾ വിവരിച്ചുതരുന്നത് നിങ്ങൾ നിങ്ങളുടെ മതനിയമങ്ങൾ പഠിച്ചറിയുവാൻ വേണ്ടിയാണെന്നും, നിങ്ങളുടെ നന്മക്കും വിജയത്തിനും ആവശ്യമായ നിയമങ്ങൾ എന്തൊക്കെയാണെന്നും, നിങ്ങൾ അവ എത്രത്തോളം പാലിക്കുന്നുണ്ട് എന്നും തുടങ്ങിയ സർവകാര്യങ്ങളെക്കുറിച്ചും അല്ലാഹു അറിയുന്നുണ്ടെന്നും ഓർമിപ്പിച്ചുകൊണ്ടാണ് ഈ മഹത്തായ വചനം അല്ലാഹു അവസാനിപ്പിക്കുന്നത്. അല്ലാഹുവിന് അവന്റെ അടിയാൻമാരായ സത്യവിശ്വാസികളുടെ ഐഹികവും പാരത്രികവുമായ ജീവിതങ്ങൾ വിജയകരമാക്കുന്നതിലുള്ള താൽപര്യവും, അവ

രുടെ നേരെ അവൻ കാണിക്കുന്ന കാരുണ്യവും എത്ര മഹത്തരം! മുലകുടിക്കുന്ന ശിശുവിനോട് അതിന്റെ മാതാവിനുള്ളതിനെക്കാൾ എത്രയോ കരുണയാണ് അല്ലാഹുവിന് അവന്റെ അടിയാൻമാരോടുള്ളതെന്ന് നബിﷺ ഒരു സന്ദർഭത്തിൽ അരുളിച്ചെയ്ത ഹദീഥും നാം മുമ്പ് വായിക്കുകയുണ്ടായല്ലോ. اللهم فلك الحمد حتى ترضى

۞ وَإِن كُنتُمْ عَلَىٰ سَفَرٍ وَلَمْ تَجِدُوا۟ كَاتِبًا فَرِهَـٰنٌ مَّقْبُوضَةٌ ۖ

﴾283﴿ **നിങ്ങൾ വല്ല യാത്രയിലുമായിരിക്കുകയും, നിങ്ങൾക്ക് ഒരെഴുത്തുകാരനെ കിട്ടാതിരിക്കുകയുമാണെങ്കിൽ, അപ്പോൾ, കൈവശം നൽകപ്പെടുന്ന പണയങ്ങൾ (കൊടുക്കേണ്ടതാണ്)**

فَإِنْ أَمِنَ بَعْضُكُم بَعْضًا فَلْيُؤَدِّ ٱلَّذِى ٱؤْتُمِنَ أَمَـٰنَتَهُۥ وَلْيَتَّقِ ٱللَّهَ رَبَّهُۥ ۗ

എനി, നിങ്ങളിൽ ചിലർ ചിലരെ വിശ്വസിച്ചുവെങ്കിൽ അപ്പോൾ വിശ്വാസമർപ്പിക്കപ്പെട്ടവൻ തന്റെ വിശ്വാസ്യത നിർവഹിച്ചു [പാലിച്ചു] കൊള്ളട്ടെ; അവൻ തന്റെ റബ്ബിനെ സൂക്ഷിച്ചും കൊള്ളട്ടെ;

وَلَا تَكْتُمُوا۟ ٱلشَّهَـٰدَةَ ۚ

നിങ്ങൾ സാക്ഷ്യത്തെ (നിറവേറ്റാതെ) മറച്ചുവെക്കുകയും ചെയ്യരുത്.

وَمَن يَكْتُمْهَا فَإِنَّهُۥٓ ءَاثِمٌ قَلْبُهُۥ ۗ وَٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ﴿٢٨٣﴾

ആരെങ്കിലും അതിനെ മറച്ചുവെക്കുന്നപക്ഷം, അവൻ, ഹൃദയം പാപിയായവനാകുന്നു. അല്ലാഹുവാകട്ടെ, നിങ്ങൾ പ്രവർത്തിക്കുന്നതിനെപ്പറ്റി അറിയുന്നവനുമാണ്.

﴾283﴿ وَإِنْ كُنْتُمْ നിങ്ങളായിരുന്നാൽ عَلَىٰ سَفَرٍ വല്ല യാത്രയിലും وَلَمْ تَجِدُوا നിങ്ങൾക്ക് കിട്ടിയതുമില്ല كَاتِبًا ഒരെഴുത്തുകാരനെ فَرِهَانٌ എന്നാൽ പണയം നൽകുക, പണയങ്ങൾ مَقْبُوضَةٌ കൈവശം നൽകപ്പെടുന്ന فَإِنْ أَمِنَ എനി വിശ്വസിച്ചെങ്കിൽ بَعْضُكُمْ നിങ്ങളിൽ ചിലർ بَعْضًا ചിലരെ فَلْيُؤَدِّ എന്നാൽ നിർവഹിച്ചു (പാലിച്ചു) കൊള്ളട്ടെ الَّذِي اؤْتُمِنَ വിശ്വാസമർപ്പിക്കപ്പെട്ടവൻ أَمَانَتَهُ തന്റെ വിശ്വസ്തത وَلْيَتَّقِ അവൻ സൂക്ഷിച്ചു കൊള്ളട്ടെ اللَّهَ رَبَّهُ തന്റെ റബ്ബായ അല്ലാഹുവിനെ وَلَا تَكْتُمُوا നിങ്ങൾ ഒളിച്ചു (മറച്ചു- മൂടി) വെക്കുകയും അരുത് الشَّهَادَةَ സാക്ഷ്യത്തെ وَمَنْ يَكْتُمْهَا ആരെങ്കിലും അതിനെ മറച്ചുവെക്കുന്ന പക്ഷം فَإِنَّهُ എന്നാൽ നിശ്ചയമായും അവൻ آثِمٌ قَلْبُهُ അവന്റെ ഹൃദയം പാപിയായവനാണ് وَاللَّهُ അല്ലാഹുവാകട്ടെ بِمَا تَعْمَلُونَ നിങ്ങൾ പ്രവർത്തിക്കുന്നതിനെപ്പറ്റി عَلِيمٌ അറിയുന്നവനാണ്.

കഴിഞ്ഞ വചനത്തിലെ വിഷയങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വിഷയങ്ങൾ തന്നെയാണ് ഈ വചനത്തിലുമുള്ളത്. പ്രധാനമായും മൂന്ന് കാര്യങ്ങളത്രെ ഇതിൽ പ്രസ്താവിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത്.

(1) യാത്രകളിൽവെച്ച് കടമിടപാട് നടത്തുമ്പോൾ കടപത്രം എഴുതുവാൻ ആളെ കിട്ടാത്തപക്ഷം, കടം വാങ്ങുന്നവൻ (അധമർണൻ) കടം കൊടുക്കുന്നവന് (ഉത്തമർണന്) വല്ല വസ്തുവും പണയമായി കൈവശം കൊടുത്തു ഇടപാടിന് ഉറപ്പ് നൽകണമെന്നാകുന്നു. യാത്രയിലായിരിക്കലും, എഴുത്തുകാരനെ കിട്ടാതിരിക്കലും പണയം നൽകലിന് ഒരു നിബന്ധനയാണ്- യാത്രയിലല്ലാത്തപ്പോഴും എഴുത്തുകാരൻ നിലവിലുള്ളപ്പോഴും നൽകിക്കൂടാ- എന്നില്ല. യാത്രയിലാകുമ്പോഴായിരിക്കും എഴുത്തുകാരനെ കിട്ടുവാനുള്ള വിഷമവും, പണയത്തിന്റെ ആവശ്യകതയും കൂടുതൽ അനുഭവപ്പെടുക. അതുകൊണ്ട് അങ്ങനെ പറഞ്ഞുവെന്നേയുള്ളൂ. മുൻകാലത്ത് എഴുത്തറിയുന്നവരുടെ വിരളതയും അറബികളെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം യാത്ര ഒരു നിത്യസംഭവമായിരുന്നുവെന്നതും പ്രസ്താവ്യമാണ്. നബി തിരുമേനിﷺ കാലഗതി അടയുമ്പോൾ, അവിടുത്തെ പടയങ്കി ഒരു യഹൂദന്റെ കയ്യിൽ പണയത്തിലായിരുന്നുവെന്നും വീട്ടുകാരുടെ ഭക്ഷണത്തിനു വേണ്ടി ധാന്യം കടം മേടിച്ചതിന്റെ പേരിലായിരുന്നു അതെന്നും ചരിത്രപ്രസിദ്ധമത്രെ. യാത്ര പണയത്തിന് ഒരു നിബന്ധനയല്ലെന്ന് ഇതിൽ നിന്ന് മനസ്സിലാക്കാമല്ലോ. പണയത്തിന്റെ ലക്ഷ്യം ഉത്തമർണന് തന്റെ സംഖ്യ തീർത്തു കിട്ടുമെന്ന് ഉറപ്പു വരുത്തലാണ്. ഈ ലക്ഷ്യം സാധിക്കണമെങ്കിൽ പണയവസ്തു അവന് കൈവശം ലഭിക്കേണ്ടതുണ്ട്. അതുകൊണ്ടാണ് 'കൈവശം നൽകപ്പെടുന്ന പണയം' എന്ന് പറഞ്ഞിരിക്കുന്നത്.

(2) പരസ്പരം വിശ്വാസം അർപ്പിച്ചു കഴിഞ്ഞാൽ ആ വിശ്വാസ്യത ശരിക്കും പാലിക്കേണ്ടത് വിശ്വസിക്കപ്പെട്ടവന്റെ കടമയാണ്; അതിൽ കൃത്രിമമോ വഞ്ചനയോ നടത്തുന്നതിൽ അവൻ അല്ലാഹുവിനെ സൂക്ഷിച്ചുകൊള്ളണം എന്നുള്ളതാണ്. ഇതൊരു പൊതുവായ തത്വമായിട്ടാണ് പ്രസ്താവിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത്. പണയം വാങ്ങുന്നവനും കൊടുക്കുന്നവനും അടക്കമുള്ള ഇടപാടുകാരെ ഇവിടെ പ്രത്യേകം ഉന്നം വെച്ചിട്ടുണ്ടെന്ന് സന്ദർഭം കൊണ്ട് മനസ്സിലാക്കാം. കടസംഖ്യ കൊടുത്തു തീർക്കുമ്പോൾ മടികൂടാതെ പണയവസ്തു മടക്കിക്കൊടുക്കുക, അതുവരെ കേടുപാടൊന്നും വരുത്താതെ അതിനെ സൂക്ഷിക്കുക, പണയമോ സാക്ഷിയോ ഇല്ലാതെയും കടപത്രം എഴുതി രേഖപ്പെടുത്താതെയും പരസ്പര വിശ്വാസത്തിൻമേൽ നടത്തപ്പെട്ട ഇടപാടാകുമ്പോൾ അതിലെ നിശ്ചയങ്ങൾ പരിപൂർണമായി നിറവേറ്റുക, കൊടുത്തുതീർക്കുവാൻ കടപ്പെട്ട വസ്തുവിൽ മായം ചേർക്കുക പോലെയുള്ള കൃത്രിമങ്ങളൊന്നും ചെയ്യാതെ നന്നാക്കിക്കൊടുക്കുക എന്നിങ്ങനെയുള്ള കാര്യങ്ങളെല്ലാം ഇതിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. വിശ്വാസവഞ്ചനയെപ്പറ്റി ആക്ഷേപിച്ചുകൊണ്ടുള്ള ക്വുർആൻ വചനങ്ങളും, നബി വചനങ്ങളും പ്രസിദ്ധങ്ങളാണല്ലോ.

(3) സാക്ഷ്യം മൂടിവെക്കുവാൻ പാടില്ല. ഹൃദയം ദുഷിച്ചവരുടെ സ്വഭാവമാണത്. ഹൃദയം ദുഷിച്ചവന്റെ വാക്കും പ്രവൃത്തിയും ദുഷിക്കുമെന്നും, അവൻ കുറ്റക്കാരനും പാപിയുമായിത്തീരുമെന്നും പറയേണ്ടതില്ല. ആവശ്യം നേരിടുമ്പോൾ സാക്ഷ്യം നിർവഹിക്കാതിരിക്കുക, യഥാർത്ഥ വിരുദ്ധമായ സാക്ഷിമൊഴി നൽകുക മുതലായവയെല്ലാം സാക്ഷ്യത്തെ ഒളിച്ചുവെക്കൽതന്നെ. ന്യായവിരുദ്ധവും, സത്യവിരുദ്ധവുമായ ക്രമക്കേടുകൾ ആരുതന്നെ ചെയ്താലും ശരി, അത് എന്തുതന്നെ ആയാലും ശരി, എല്ലാം

അല്ലാഹു അറിയുമെന്നും, അവന്റെ മുമ്പിൽ അതിന് ഉത്തരം പറയേണ്ടി വരുമെന്നും അവസാനം അല്ലാഹു താക്കീത് ചെയ്യുന്നു.

വിഭാഗം - 40

لِّلَّهِ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلْأَرْضِ وَإِن تُبْدُوا۟ مَا فِىٓ أَنفُسِكُمْ أَوْ تُخْفُوهُ يُحَاسِبْكُم بِهِ ٱللَّهُ

﴿284﴾ അല്ലാഹുവിനുള്ളതാണ് ആകാശങ്ങളിലുള്ളതും ഭൂമിയിലുള്ളതും (എല്ലാം). നിങ്ങളുടെ മനസ്സുകളിലുള്ളതിനെ നിങ്ങൾ വെളിവാക്കുകയോ, അല്ലെങ്കിൽ അതിനെ നിങ്ങൾ മറച്ചുവെക്കുകയോ ചെയ്താലും അല്ലാഹു അതിനെപ്പറ്റി നിങ്ങളെ വിചാരണ ചെയ്യുന്നതാണ്.

فَيَغْفِرُ لِمَن يَشَآءُ وَيُعَذِّبُ مَن يَشَآءُ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٨٤﴾

എന്നിട്ട് അവൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നവർക്ക് അവൻ പൊറുത്തുകൊടുക്കുകയും, അവൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നവരെ അവൻ ശിക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യും. അല്ലാഹു എല്ലാ കാര്യത്തിനും കഴിവുള്ളവനാകുന്നു.

﴿284﴾ لِلَّهِ അല്ലാഹുവിനാണ്, അല്ലാഹുവിന്റെതാണ് مَافِي السَّمَاوَاتِ ആകാശങ്ങളിലുള്ളത് وَمَافِي الأَرْضِ ഭൂമിയിലുള്ളതും وَإِنْ تُبْدُوا നിങ്ങൾ വെളിവാക്കുന്നപക്ഷം, വ്യക്തമാക്കുന്നുവെങ്കിൽ مَافِي أَنْفُسِكُمْ നിങ്ങളുടെ സ്വന്തങ്ങളിൽ (മനസ്സുകളിൽ) ഉള്ളത് أَوْ تُخْفُوهُ അല്ലെങ്കിൽ അതിനെ നിങ്ങൾ മറച്ചുവെക്കുന്നുവെങ്കിൽ يُحَاسِبْكُمْ بِهِ അതിനെപ്പറ്റി നിങ്ങളെ വിചാരണ ചെയ്യും اللهُ അല്ലാഹു فَيَغْفِرُ എന്നിട്ട് അവൻ പൊറുത്തു കൊടുക്കും لِمَنْ يَشَاءُ അവൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നവർക്ക് وَيُعَذِّبُ അവൻ ശിക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യും مَنْ يَشَاءُ അവൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നവരെ وَاللهُ അല്ലാഹു, അല്ലാഹുവാകട്ടെ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ എല്ലാ കാര്യത്തിനും قَدِيرٌ കഴിവുള്ളവനാകുന്നു

ഖുർആനിലെ ഏറ്റവും വലിയ ഈ മഹത്തായ സൂറത്തിൽ ഇതേവരെയായി തത്വോപദേശങ്ങൾ, ചരിത്രപാഠങ്ങൾ, നിയമനിർദ്ദേശങ്ങൾ എന്നിങ്ങനെ വളരെയധികം കാര്യങ്ങൾ അല്ലാഹു വിവരിച്ചു തന്നു. അതിനുശേഷം മൗലിക പ്രധാനമായ ചില യാഥാർത്ഥ്യങ്ങൾ ഓർമിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് ഈ സൂറത്ത് അവസാനിപ്പിക്കുവാൻ പോകുകയാണ്. ആകാശഭൂമികളിൽ- അതെ, അഖിലാണ്ഡത്തിൽ- ഉള്ള സർവ്വവസ്തുക്കളും അല്ലാഹുവിന്റെതാണ്. അവന്റെ സൃഷ്ടിയും അവന്റെ ഉടമയിലുമാണ്. അവന്റെ അധികാരത്തിലും നിയന്ത്രണത്തിലുമാണ്. രഹസ്യപരസ്യമെന്നോ, ഗൂഢവ്യക്തമെന്നോ വ്യത്യാസം കൂടാതെ എല്ലാ കാര്യങ്ങളും അവനറിയാവുന്നതാണ്. അവന്റെ അടിയാൻമാർ പ്രവർത്തനത്തിലൂടെയോ വാക്കുകളിലൂടെയോ വെളിപ്പെടുത്തുന്നതും, വെളിപ്പെടുത്താതെ മനസ്സിൽ മറ

ച്ചുവെക്കുന്നതുമായ എല്ലാ വിചാരവികാരങ്ങളെയും അവൻ അറിയുന്നു. അവയെപ്പറ്റി അവൻ വിചാരണ നടത്തുകയും ചെയ്യും. എന്നിട്ട് പൊറുത്തുകൊടുക്കേണ്ടവർക്ക് പൊറുത്തു കൊടുക്കുകയും, ശിക്ഷിക്കേണ്ടവരെ ശിക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യും എന്നൊക്കെയാണ് ഈ വചനത്തിൽ അല്ലാഹു ഓർമിപ്പിക്കുന്നത്. ഹൃദയങ്ങളിലുള്ള വിചാരങ്ങളടക്കം എല്ലാ രഹസ്യങ്ങളെയും പരസ്യങ്ങളെയും അല്ലാഹു അറിയുമെന്നുള്ളത് പലപ്പോഴും ക്വുർആനിൽ പ്രസ്താവിക്കാറുള്ളതാണ്. എന്നാൽ, ഹൃദയങ്ങളിലുള്ളതിനെ സംബന്ധിച്ച് അവൻ മനുഷ്യരെ വിചാരണ നടത്തുമെന്ന് ഈ വചനത്തിൽ മാത്രമാണ് വ്യക്തമാക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത്. ഇതിന്റെ അർത്ഥവ്യാപ്തിയിൽ നിന്നായിരിക്കും താഴെ ഉദ്ധരിക്കുന്നതുപോലെയുള്ള രിവായത്തുകളിൽ കാണാവുന്നതുപോലെ, ഈ വചനം അവതരിച്ചപ്പോൾ സ്വഹാബികൾക്ക് മനഃപ്രയാസം അനുഭവപ്പെടുകയുണ്ടായതും.

അഹ്മദ്, മുസ്‌ലിം (റ) മുതലായ മഹാൻമാർ രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള ഒരു സംഭവത്തിന്റെ ചുരുക്കം ഇപ്രകാരമാകുന്നു: 'ഈ വചനം അവതരിച്ചപ്പോൾ സ്വഹാബികൾക്ക് അത് സഹിക്കുവാൻ കഴിയാതായി. അവർ നബിﷺയുടെ അടുക്കൽ ചെന്ന് സങ്കടപ്പെട്ടു. ഞങ്ങളുടെ കഴിവിൽ പെട്ട നമസ്കാരം, നോമ്പ്, ധർമം, സമരം മുതലായ കാര്യങ്ങൾ ചെയ്യാൻ ഞങ്ങൾ ശാസിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. ഇപ്പോഴിതാ ഈ വചനം അവതരിച്ചിരിക്കുന്നു. അത് ഞങ്ങളുടെ കഴിവിനപ്പുറമാണല്ലോ. (മനസ്സിലെ വിചാരങ്ങളെ ഉപേക്ഷിക്കുവാൻ ഞങ്ങൾക്ക് കഴിവില്ലല്ലോ) എന്ന് അവർ പറഞ്ഞു. നബിﷺ അവരോട് പറഞ്ഞു: 'മുമ്പ് വേദക്കാർ ചെയ്തതുപോലെ, ഞങ്ങൾ കേട്ടു, ഞങ്ങൾ എതിര് പ്രവർത്തിക്കുന്നു എന്ന് പറയാതെ, ഞങ്ങൾ കേൾക്കുകയും അനുസരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു എന്ന് നിങ്ങൾ പറഞ്ഞുകൊള്ളുവിൻ.' അങ്ങനെ, കുറച്ചുകാലം അവർ ഈ വചനം പാരായണം ചെയ്തു പരിചയപ്പെട്ടപ്പോൾ, അവരുടെ മനഃപ്രയാസം നീങ്ങുകയും, അല്ലാഹു അടുത്ത ആയത്ത് അവതരിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു.' ഓരോരുത്തർക്കും കഴിവുള്ളതല്ലാതെ ആരോടും ശാസിക്കപ്പെടുകയില്ലെന്നും മറ്റും അടുത്ത രണ്ടാമത്തെ വചനത്തിൽ വ്യക്തമാക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്.

പ്രസ്തുത സംഭവം നിവേദനം ചെയ്ത ചില സ്വഹാബികൾ, ഈ വചനത്തെ അടുത്ത വചനം 'നസ്ഖ്' ചെയ്തിരിക്കുന്നുവെന്നും പ്രസ്താവിച്ചു കാണാം. ഈ വാക്കിനെ ആധാരമാക്കി ചില ക്വുർആൻ വ്യാഖ്യാതാക്കൾ ഈ വചനം 'മൻസൂഖാ'ണെന്നും പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. വാസ്തവത്തിൽ, സാധാരണ പറയപ്പെടാറുള്ള- സാങ്കേതികാർത്ഥത്തിലുള്ള- നസ്ഖ് (വിധി ദുർബലപ്പെടുത്തൽ) അല്ല അവർ ആ വാക്കുകൊണ്ടുദ്ദേശിച്ചിരിക്കുന്നത്. ആദ്യം അവതരിച്ച വചനത്തിന്റെ ഉദ്ദേശ്യം പിന്നീട് അവതരിച്ച വചനം വിവരിച്ചു തരുന്നുവെന്നേ ആ 'നസ്ഖ്'ന് അർത്ഥമുള്ളൂ. ഇമാം അസ്ക്വലാനീ (റ) മുതലായവർ ഈ സംഗതി പ്രത്യേകം ചൂണ്ടിക്കാട്ടുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. (മുൻഗാമികൾ നസ്ഖി (نَسْخ)ന് കൽപിച്ചിരിക്കുന്ന അർത്ഥവും പിൻകാല പണ്ഡിതൻമാർ അതിന് നൽകി വരുന്ന സാങ്കേതികാർത്ഥവും അടക്കം 'നസ്ഖി'നെ സംബന്ധിച്ച പല വിവരങ്ങളും മുഖവുരയിൽ വിവരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ചുരുക്കം ചിലതെല്ലാം 106-ാം വചനത്തിന്റെ വിവരണത്തിലും കഴിഞ്ഞുപോയിട്ടുണ്ട്. [കൂടുതൽ വിവരം അവിടങ്ങളിൽ നോക്കുക.]

മനുഷ്യന്റെ മനസ്സിൽ ഉണ്ടാകുന്ന എല്ലാ വിചാരങ്ങളെയും, തോന്നലുകളെയും കുറിച്ച് അല്ലാഹു ശിക്ഷാനടപടി എടുക്കുമെന്നല്ല അല്ലാഹു പറഞ്ഞതിന്റെ താൽപര്യമെന്ന് വ്യക്തമാണ്. നല്ല വിചാരങ്ങളും ചീത്തവിചാരങ്ങളും പരിശോധിച്ചു അതാതിനനുസരിച്ച് നടപടി എടുക്കുമെന്നും, മാപ്പ് നൽകേണ്ടവർക്ക് മാപ്പും ശിക്ഷ നൽകേണ്ടവർക്ക് ശിക്ഷയും നൽകുമെന്നും, ആരൊക്കെയാണ് മാപ്പിന്- അല്ലെങ്കിൽ ശിക്ഷക്ക്- അർഹ

രെന്ന് അല്ലാഹുവിനറിയാമെന്നുമാണ് അല്ലാഹു പറഞ്ഞതിന്റെ താൽപര്യം. വിചാരണ നടത്തുമെന്ന് പറഞ്ഞതിനെ തുടർന്ന് (എന്നിട്ട് അവൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നവർക്ക് അവൻ പൊറുത്തുകൊടുക്കുകയും, അവൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നവരെ അവൻ ശിക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യും) എന്നുകൂടി അല്ലാഹു പറഞ്ഞിരിക്കുന്നുവല്ലോ. താഴെ കാണുന്നതുപോലെയുള്ള ഹദീഥുകളിൽ നിന്ന് ഇപ്പറഞ്ഞത് കൂടുതൽ വിശദമാകുന്നതാകുന്നു:-

(1) നബി ﷺ പറയുന്നു: 'നിശ്ചയമായും, എന്റെ സമുദായത്തിന് അവരുടെ മനസ്സുകൾ വർത്തമാനം പറയുന്നത് (മനസ്സിൽ തോന്നിയത്)- അതവർ പ്രവർത്തിക്കുകയോ സംസാരിക്കുകയോ ചെയ്യാത്തപക്ഷം- അല്ലാഹു വിട്ടുകൊടുത്തിരിക്കുന്നു.' പ്രധാന ഹദീഥ് പണ്ഡിതൻമാരെല്ലാം ഉദ്ധരിച്ചിട്ടുള്ളതാണിത്.

(2) മറ്റൊരു നബി വചനത്തിന്റെ സാരം: 'ഒരാൾ ഒരു നന്മ ചെയ്യാൻ ഉദ്ദേശിച്ചു, എന്നിട്ട് അതവൻ ചെയ്തില്ല. എന്നാലവന് ഒരു പൂർണമായ നന്മയായി അത് രേഖപ്പെടുത്തപ്പെടും. ഒരു നന്മ ഉദ്ദേശിച്ചിട്ട് അതവൻ ചെയ്താൽ, പത്ത് മുതൽ എഴുനൂറിരട്ടിവരെയായി അത് രേഖപ്പെടുത്തപ്പെടും. ഒരാൾ ഒരു തിന്മ ഉദ്ദേശിച്ചു, എന്നിട്ട് അതവൻ ചെയ്തില്ല, എന്നാലത് രേഖപ്പെടുത്തപ്പെടുകയില്ല. അതവൻ ചെയ്താൽ ഒരു തിന്മയായി രേഖപ്പെടുത്തപ്പെടും.' ബുഖാരിയും, മുസ്‌ലിമും (റ) പല മാർഗങ്ങളിൽ കൂടി ഉദ്ധരിച്ചതാണിത്.

(3) മുസ്‌ലിം (റ) ഇപ്രകാരം നിവേദനം ചെയ്തിരിക്കുന്നു: 'ഒരു സംഘം ആളുകൾ റസൂൽ തിരുമേനിﷺയുടെ അടുക്കൽ വന്നിട്ട് ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു: ഞങ്ങളിൽ ഒരാൾക്ക് അവന്റെ മനസ്സിൽ ചിലത് (ചില ദുർബോധനങ്ങൾ) അനുഭവപ്പെടുന്നു. അത് (വെളിക്ക്) പറയുന്നത് അയാൾക്ക് ഭയങ്കരമായും തോന്നുന്നു. (ഇതിനെപ്പറ്റി തിരുമേനി എന്ത് പറയുന്നു?) തിരുമേനി ചോദിച്ചു: 'അങ്ങനെ നിങ്ങൾക്ക് അനുഭവപ്പെടുന്നുവോ?' അവർ 'അതെ' എന്ന് ഉത്തരം പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ തിരുമേനി പറഞ്ഞു: 'അത് സ്പഷ്ടമായ വിശ്വാസമാകുന്നു.' വിശ്വാസസംബന്ധമായ തത്വങ്ങൾക്ക് എതിരാകുന്ന വിധം മനസ്സിൽ ചിലപ്പോൾ തോന്നിപ്പോകുന്നതും, മറ്റുള്ളവരോട് തുറന്നു പറയുവാൻ പോലും ധൈര്യം വരാത്തതുമായ ശങ്കാവിചരങ്ങളെക്കുറിച്ചാണ് സ്വഹാബികൾ നബിﷺ യോട് സംശയം ചോദിച്ചത്. അത് പറയുവാൻപോലും അവർക്ക് മടിതോന്നുന്നത് അവരുടെ വിശ്വാസ ദാർഢ്യത്തെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നതെന്നും, അങ്ങിനെയുള്ള തോന്നലുകൾ ഇല്ലാതാക്കുക മനുഷ്യന്റെ കഴിവിൽ പെട്ടതല്ലാത്തത് കൊണ്ട് അവ മൂലം സത്യവിശ്വാസത്തിന് കോട്ടം തട്ടുന്നതല്ലെന്നുമാണ് നബി ﷺ അവർക്ക് നൽകിയ മറുപടിയുടെ സാരം.

മനസ്സിന്റെ വിചാരവികാരങ്ങളിൽ തന്നെ, നല്ലതും ചീത്തയും ഉണ്ടായിരിക്കുമെന്നും, ചിലത് പുണ്യത്തിലേക്കും ചിലത് പാപത്തിലേക്കും നയിക്കുമെന്നും പറയേണ്ടതില്ല. സത്യവിശ്വാസം, നിഷ്കളങ്കത, ഭയഭക്തി, സൽക്കാര്യങ്ങൾ ചെയ്യാനുള്ള ആഗ്രഹം ആദിയായവയും, സത്യനിഷേധം, അഹംഭാവം, അസൂയ, കാപട്യം, ഭൗതികമോഹം ആദിയായവയുമെല്ലാം മനസ്സിന്റെ സന്തതികളാണല്ലോ. ഒരേ പ്രവൃത്തി തന്നെ, മനസ്സിലെ വിചാരമനുസരിച്ച് നല്ലതും ചീത്തയുമായിത്തീരുന്നു. ആകയാൽ, സർവ്വജ്ഞനായ അല്ലാഹു ഓരോരുത്തന്റെയും പ്രവൃത്തികൾ മാത്രമല്ല, അവന്റെ മനസ്സിലെ വിചാരവികാരങ്ങളെയും ഉദ്ദേശ്യതാൽപര്യങ്ങളെയും മുഴുവൻ പരിശോധിച്ചു ഓരോന്നിന്റെ പേരിലും അർഹിക്കുന്ന നടപടി സ്വീകരിക്കുമെന്നും, മനുഷ്യന്റെ കഴിവിനും നിയന്ത്രണത്തിനും വിധേയമല്ലാത്തവയെ വിട്ടുകൊടുക്കുമെന്നും മൊത്തത്തിൽ മനസ്സിലാക്കാം. വിചാരവികാരങ്ങളെ അനിയന്ത്രിതമായി അയച്ചുവിടാതെ നിയന്ത്രിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ദുർവിചാരങ്ങൾക്കും ദുരുദ്ദേശ്യങ്ങൾക്കും കഴിയുന്നത്ര കടിഞ്ഞാണിടേണ്ടതുണ്ട്. നിയന്ത്രണാതീതമായവയെ പ്രവർത്തനത്തിൽ കൊണ്ടുവരാതെ അടക്കി നിറുത്തുവാൻ

സൂക്ഷിക്കേണ്ടതുണ്ട് എന്നൊക്കെയാണ് നാം ഇതിൽനിന്ന് പഠിക്കേണ്ടത്.
والله الموفق والمعين

ءَامَنَ ٱلرَّسُولُ بِمَآ أُنزِلَ إِلَيْهِ مِن رَّبِّهِۦ وَٱلْمُؤْمِنُونَ ۚ

﴾285﴿ റസൂലിന്ന് അദ്ദേഹത്തിന്റെ റബ്ബിങ്കൽനിന്ന് അവതരിപ്പിക്കപ്പെട്ടതിൽ, അദ്ദേഹവും സത്യവിശ്വാസികളും വിശ്വസിച്ചിരിക്കുന്നു.

كُلٌّ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَمَلَٰٓئِكَتِهِۦ وَكُتُبِهِۦ وَرُسُلِهِۦ

എല്ലാവരും (തന്നെ) അല്ലാഹുവിലും, അവന്റെ മലക്കുകളിലും, അവന്റെ വേദഗ്രന്ഥങ്ങളിലും, അവന്റെ റസൂലുകളിലും വിശ്വസിച്ചിരിക്കുന്നു.

لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّن رُّسُلِهِۦ ۚ وَقَالُوا۟ سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا ۖ غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ ٱلْمَصِيرُ ﴿٢٨٥﴾

അവന്റെ റസൂലുകളിൽ ഒരാൾക്കിടയിലും ഞങ്ങൾ വ്യത്യാസം കാണിക്കുകയില്ല. (ഇതാണവരുടെ നില). അവർ പറയുകയും ചെയ്യുന്നു: 'ഞങ്ങൾ കേൾക്കുകയും അനുസരിക്കുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു; നിന്റെ പൊറുക്കൽ- (അതാണ് ഞങ്ങൾ തേടുന്നത്)- ഞങ്ങളുടെ റബ്ബേ, നിന്റെ അടുക്കലേക്കത്രെ തിരിച്ചുവരവും.'

لَا يُكَلِّفُ ٱللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا ۚ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا ٱكْتَسَبَتْ ۗ

﴾286﴿ ഒരു ആത്മാവിനോടും [ഒരു വ്യക്തിയോടും] അതിന് നിവൃത്തിയുള്ളതല്ലാതെ അല്ലാഹു ശാസിക്കുകയില്ല. അത് സമ്പാദിച്ചത് (നന്മ)അതിന് തന്നെയായിരിക്കും; അത് സമ്പാദിച്ചു (തിന്മ) കൂട്ടിയതും അതിന്റെമേൽ തന്നെയായിരിക്കും.

رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَآ إِن نَّسِينَآ أَوْ أَخْطَأْنَا ۚ رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَآ إِصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُۥ عَلَى ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِنَا ۚ

(പ്രാർത്ഥിക്കുക:) 'ഞങ്ങളുടെ റബ്ബേ! ഞങ്ങൾ മറന്നുപോകുകയോ, ഞങ്ങൾ അബദ്ധം ചെയ്യുകയോ ചെയ്തുവെങ്കിൽ നീ ഞങ്ങളെ പിടികൂടരുതേ! [ശിക്ഷാ നടപടി എടുക്കരുതേ!] ഞങ്ങളുടെ റബ്ബേ! ഞങ്ങളുടെ മുമ്പുള്ളവരുടെ മേൽ നീ ചുമത്തിയതുപോലെ, ഞങ്ങളുടെ മേൽ നീ ഭാരം ചുമത്തുകയും ചെയ്യരുതേ!

رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِۦ ۖ وَٱعْفُ عَنَّا وَٱغْفِرْ لَنَا وَٱرْحَمْنَآ ۚ أَنتَ مَوْلَىٰنَا فَٱنصُرْنَا عَلَى ٱلْقَوْمِ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٢٨٦﴾

ഞങ്ങളുടെ റബ്ബേ! ഞങ്ങൾക്ക് സാധ്യതയില്ലാത്തത് ഞങ്ങളെ (ക്കൊണ്ട്) നീ വഹിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യരുതേ! ഞങ്ങൾക്ക് മാപ്പ് നൽകേണമേ! ഞങ്ങൾക്ക് പൊറുത്തു തരുകയും വേണമേ! ഞങ്ങളോട് കരുണ ചെയ്യുകയും ചെയ്യേണമേ! നീ ഞങ്ങളുടെ യജമാനനാകുന്നു. ആകയാൽ, അവിശ്വാസികൾക്കെതിരെ ഞങ്ങളെ നീ സഹായിക്കേണമേ!

﴾285﴿ آمَنَ الرَّسُولُ റസൂൽ വിശ്വസിച്ചിരിക്കുന്നു بِمَا أُنزِلَ അവതരിപ്പിക്ക (ഇറ
ക്ക)പ്പെട്ടതിൽ إِلَيْهِ അദ്ദേഹത്തിന് مِن رَّبِّهِ തന്റെ റബ്ബിൽനിന്ന് وَالْمُؤْمِنُونَ സത്യവി
ശ്വാസികളും كُلٌّ آمَنَ എല്ലാവരും വിശ്വസിച്ചിരിക്കുന്നു بِاللَّهِ അല്ലാഹുവിൽ وَمَلَائِكَتِهِ
അവന്റെ മലക്കുകളിലും وَكُتُبِهِ അവന്റെ (വേദ) ഗ്രന്ഥങ്ങളിലും وَرُسُلِهِ അവന്റെ
റസൂലുകളിലും, ദൂതൻമാരിലും لَا نُفَرِّقُ ഞങ്ങൾ വ്യത്യാസം കൽപ്പിക്കുകയില്ല
بَيْنَ أَحَدٍ ഒരാൾക്കിടയിലും مِّن رُّسُلِهِ അവന്റെ റസൂലുകളിൽ നിന്ന് وَقَالُوا അവർ പറ
യുകയും ചെയ്തു, പറയുന്നു سَمِعْنَا ഞങ്ങൾ കേട്ടു وَأَطَعْنَا ഞങ്ങൾ അനുസരിക്കു
കയും ചെയ്തു غُفْرَانَكَ നിന്റെ പൊറുക്കൽ رَبَّنَا ഞങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവേ
وَإِلَيْكَ നിന്നിലേക്ക് തന്നെയാണ് الْمَصِيرُ തിരിച്ചുവരവ്, പര്യവസാനം ﴾286﴿
لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ അല്ലാഹു ശാസിക്കുകയില്ല, നിർബന്ധിക്കുകയില്ല, കീർത്തിക്കുകയില്ല
نَفْسًا ഒരു ആത്മാവിനോടും (ആളോടും- വ്യക്തിയോടും) إِلَّا وُسْعَهَا അതിന്റെ
നിവൃത്തി (സൗകര്യം- കഴിവ്) അല്ലാതെ لَهَا അതിനാണ്, അതിനുണ്ടായിരിക്കും, അതി
ന്റെതാണ് مَا كَسَبَتْ അത് സമ്പാദിച്ചത് وَعَلَيْهَا അതിന്റെ മേലും തന്നെ, അതിന്
തന്നെ مَا اكْتَسَبَتْ അത് സമ്പാദിച്ചുകൂട്ടിയത് رَبَّنَا ഞങ്ങളുടെ റബ്ബേ لَا تُؤَاخِذْنَا
ഞങ്ങളെ നീ പിടികൂടരുതേ إِن نَّسِينَا ഞങ്ങൾ മറന്നുപോയെങ്കിൽ أَوْ أَخْطَأْنَا അല്ലെ
ങ്കിൽ ഞങ്ങൾ അബദ്ധം ചെയ്തെങ്കിൽ رَبَّنَا ഞങ്ങളുടെ റബ്ബേ وَلَا تَحْمِلْ നീ ചുമ
ത്തുകയും ചെയ്യരുതേ عَلَيْنَا ഞങ്ങളുടെ മേൽ, ഞങ്ങൾക്ക് إِصْرًا ഭാരം (ഞെരുക്കം)
كَمَا حَمَلْتَهُ നീ അത് ചുമത്തിയതുപോലെ عَلَى الَّذِينَ യാതൊരുവരുടെമേൽ مِن قَبْلِنَا
ഞങ്ങളുടെ മുമ്പുള്ള رَبَّنَا ഞങ്ങളുടെ റബ്ബേ وَلَا تُحَمِّلْنَا ഞങ്ങളെ നീ വഹിപ്പിക്കു
കയും ചെയ്യരുതേ مَا യാതൊന്നിനെ لَا طَاقَةَ കഴിവില്ല, സാധിപ്പില്ല لَنَا بِهِ ഞങ്ങൾക്ക്
അതിന് وَاعْفُ عَنَّا ഞങ്ങളെക്കുറിച്ച (ഞങ്ങൾക്ക്) നീ മാപ്പ് നൽകുകയും വേണമേ
وَاغْفِرْ لَنَا ഞങ്ങൾക്ക് നീ പൊറുത്തു തരുകയും വേണമേ وَارْحَمْنَا ഞങ്ങളോട് നീ

കരുണ ചെയ്യുകയും, കൃപ കാണിക്കുകയും വേണമേ أَنتَ مَوْلَانَا നീ ഞങ്ങളുടെ യജമാനനാകുന്നു, തമ്പുരാനാണ് فَانصُرْنَا ആകയാൽ ഞങ്ങളെ നീ സഹായിക്കണേ عَلَى الْقَوْمِ ജനങ്ങളുടെ മേൽ (എതിരെ) الْكَافِرِينَ അവിശ്വാസികളായ

സൂറത്തിന്റെ ആരംഭത്തിൽ, വിശുദ്ധ ക്വുർആൻ അല്ലാഹുവിന്റെ വിധിവിലക്കുകൾ സൂക്ഷിക്കുന്ന 'മുത്തകി'കൾക്ക് മാർഗദർശനമാണെന്ന് അല്ലാഹു പ്രസ്താവിച്ചു. അദൃശ്യകാര്യങ്ങളിൽ വിശ്വസിക്കുക, നമസ്കാരം നിലനിർത്തുക, അല്ലാഹു നൽകിയതിൽ നിന്ന് ചിലവഴിക്കുക, റസൂൽ തിരുമേനിക്കും മുൻ പ്രവാചകൻമാർക്കും അവതരിപ്പിക്കപ്പെട്ടതിലും പരലോകത്തിലും വിശ്വസിക്കുക എന്നിങ്ങനെയുള്ള ഗുണങ്ങളോട് കൂടിയവരാണ് മുത്തകികൾ എന്ന് തുടർന്നു വിവരിക്കുകയും ചെയ്തു. അതിനുശേഷം, ഇതേവരെയായി വളരെയേറെ കാര്യങ്ങൾ വിവരിക്കുകയും വിശദീകരിക്കുകയും ചെയ്തു. ആരംഭത്തിൽ പ്രസ്താവിക്കപ്പെട്ട ആ മുത്തകികൾ നബിﷺയും, നബിﷺയിൽ വിശ്വസിച്ച സത്യവിശ്വാസികളുമാണെന്ന് ചൂണ്ടിക്കാട്ടിക്കൊണ്ടും, വിശ്വാസം, ഭയഭക്തി, അനുസരണം ആദിയായവയിൽ അവരുടെ നിലപാട് എന്താണെന്ന് വിവരിച്ചുകൊണ്ടും ഈ സൂറത്ത് അല്ലാഹു അവസാനിപ്പിക്കുകയാണ്.

റസൂലിന് അദ്ദേഹത്തിന്റെ റബ്ബിങ്കൽ നിന്ന് എന്തെല്ലാം അവതരിച്ചിട്ടുണ്ടോ അതിലെല്ലാം അദ്ദേഹം വിശ്വസിച്ചിട്ടുമുണ്ട്. (آمَنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مِن رَّبِّهِ) അദ്ദേഹം അതിൽ വിശ്വസിക്കുകയെന്നുള്ളത് സ്വാഭാവികവുമാണ്. അതുകൊണ്ട് തന്നെയാണ് ഈ വചനം അവതരിച്ചപ്പോൾ, وحق له ان يؤمن (അദ്ദേഹം അതിൽ വിശ്വസിക്കുവാൻ അവകാശപ്പെടുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു) എന്ന് നബിﷺ പറയുകയുണ്ടായതും, (ബൈഹഖീ, ഹാകിം, ഇബ്നു ജരീർ.) റസൂൽ മാത്രമാണോ അതിൽ വിശ്വസിക്കുന്നത്? അല്ല. എല്ലാ സത്യവിശ്വാസികളും വിശ്വസിച്ചിരിക്കുന്നു (وَالْمُؤْمِنُونَ) അത് അവതരിപ്പിച്ചത് അല്ലാഹുവായിരിക്കെ, ഒന്നാമതായി വിശ്വസിക്കേണ്ടത് അല്ലാഹുവിലാണല്ലോ. മലക്കുകളാകുന്ന അദൃശ്യദൂതൻമാരുടെ കൈക്കാണ് അത് അവതരിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നതും. അതിനാൽ മലക്കുകളിലും വിശ്വസിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. നബിﷺക്ക് മാത്രമോ, നബിﷺക്ക് അവതരിപ്പിക്കപ്പെട്ട ക്വുർആൻ മാത്രമോ അല്ല അല്ലാഹു അവതരിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളത്. പല റസൂലുകൾക്കുമായി വേറെയും പല വേദഗ്രന്ഥങ്ങളും ഇതിന് മുമ്പ് അല്ലാഹു അവതരിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. ആ ഗ്രന്ഥങ്ങളുടെയും ആ റസൂലുകളുടെയും ദൗത്യങ്ങളും, പ്രബോധനങ്ങളുമെല്ലാം തന്നെ, നബിﷺയുടെയും ക്വുർആന്റെയും ദൗത്യത്തിൽ നിന്നും, പ്രബോധനങ്ങളിൽ നിന്നും അന്യമായിരുന്നതുമില്ല. അതിനാൽ, അവരെല്ലാവരും- റസൂലും സത്യവിശ്വാസികളുമെല്ലാം തന്നെ- അല്ലാഹുവിലും, അവന്റെ മലക്കുകളിലും അവന്റെ മുഴുവൻ വേദഗ്രന്ഥങ്ങളിലും, അവന്റെ എല്ലാ റസൂലുകളിലും വിശ്വസിച്ചിരിക്കുന്നു. (كُلٌّ آمَنَ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ)

അല്ലാഹുവിന്റെയും അവന്റെ റസൂലുകളുടെയും ഇടയിൽ വ്യത്യസ്തഭാവം കൈക്കൊണ്ടുകൊണ്ട് نُؤْمِنُ بِبَعْضٍ وَنَكْفُرُ بِبَعْضٍ (ഞങ്ങൾ ചിലതിൽ വിശ്വസിക്കും, ചിലതിൽ ഞങ്ങൾ അവിശ്വസിക്കുകയും ചെയ്യും- 4: 150) എന്ന് അവിശ്വാസികൾ പറഞ്ഞതുപോലെ അവർ പറയുകയില്ല. വേദക്കാർ ചെയ്തതുപോലെ نُؤْمِنُ بِمَا أُنزِلَ عَلَيْنَا (ഞങ്ങൾക്ക് ഇറക്കപ്പെട്ടതിൽ ഞങ്ങൾ വിശ്വസിക്കും- 2: 91) എന്ന് പറഞ്ഞുകൊണ്ട് മറ്റുള്ള വേദഗ്ര

ന്ഥങ്ങളിൽ അവർ അവിശ്വസിക്കയുമില്ല. അല്ലാഹുവിന്റെ റസൂലുകളിൽ പെട്ട ഒരാൾക്കി ടയിലും ഞങ്ങൾ വ്യത്യാസം കാണിക്കുകയില്ല എന്നത്രെ അവർ സ്വീകരിച്ചു വരുന്ന നിലപാട്. അഥവാ, എല്ലാ റസൂലുകളിലും, അവർക്ക് അവതരിപ്പിക്കപ്പെട്ട എല്ലാ വേദഗ്ര ന്ഥങ്ങളിലും വിശ്വസിക്കുന്നവരാണവർ. അതുപോലെത്തന്നെ, മുമ്പ് ഇസ്‌റാഈല്യർ പറഞ്ഞതുപോലെ سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا (ഞങ്ങൾ കേട്ടു, അനുസരണക്കേടും കാണിക്കുന്നു. (2: 93) എന്നും അവർ പറയുകയില്ല. ഞങ്ങൾ കേൾക്കുകയും അനുസരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു എന്നായിരിക്കും അവർ പറയുക. (وَقَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا) അതെ, അല്ലാഹു എന്ത് കൽപിച്ചാലും വിരോധിച്ചാലും അതെല്ലാം ശരിക്ക് കേട്ടു സ്വീകരിക്കുവാനും, അത നുസരിച്ച് പ്രവർത്തിക്കുവാനും തയ്യാറുള്ളവരാണവർ. കാരണം, അവരുടെ ഏകലക്ഷ്യം അല്ലാഹുവിങ്കൽ നിന്നുള്ള പാപപൊറുതിയാണ്. തങ്ങൾ അല്ലാഹുവിങ്കലേക്ക് മടങ്ങി ച്ചെന്നു അവന്റെ മുമ്പിൽ കണക്കുബോധിപ്പിക്കേണ്ടി വരുമെന്ന ബോധവും അവർക്കു ണ്ട്. അതുകൊണ്ട്, ‘ഞങ്ങളുടെ റബ്ബേ, നിന്റെ പൊറുതി- അതാണ് ഞങ്ങൾക്ക് വേണ്ട ത്- ഞങ്ങളുടെ തിരിച്ചുവരവ് നിന്റെ അടുക്കലേക്കാണല്ലോ.’ എന്ന് അവർ പറഞ്ഞു കൊണ്ടിരിക്കും.

ശരി, മേൽ പ്രസ്താവിച്ചപ്രകാരം വിശ്വസിക്കുന്നവരും, അല്ലാഹുവിന്റെ വിധിവില ക്കുകളെല്ലാം നിരുപാധികം അനുസരിക്കുന്നവരുമാണ് സത്യവിശ്വാസികൾ. എന്നാൽ, അല്ലാഹുവിന്റെ എല്ലാ വിധിവിലക്കുകളും അപ്പടി സ്വീകരിച്ചു അനുഷ്ഠിക്കുവാൻ മനു ഷ്യന് കഴിയുമോ? എന്ന് വല്ലവർക്കും സംശയം തോന്നിയേക്കാമെങ്കിൽ അതിനുള്ള മറുപടിയായി അല്ലാഹു പറയുന്നു: ‘ഒരാളോടും ആ വ്യക്തിക്ക് നിർവഹിക്കുവാൻ സൗക ര്യമായതല്ലാതെ അതിനപ്പുറം അല്ലാഹു ശാസിക്കുന്നതല്ല. (لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا)’ വളരെ ശ്രദ്ധേയമായ ഒരു വാക്യമാണിത്. ‘പരമാവധി സാധ്യമാകുന്നത്’ എന്നോ, ‘വിഷ മത്തോട് കൂടിയെങ്കിലും കഴിയുന്നത്’ എന്നോ മറ്റോ അർത്ഥം വരാവുന്ന (طَاقَتَهَا، مُقَدُورَهَا പോലെയുള്ള വാക്കുകളൊന്നും ഉപയോഗിക്കാതെ, ‘അനുസരിക്കുവാൻ സൗകര്യവും നിവൃത്തിയുമുള്ളത്’ എന്ന അർത്ഥത്തിൽ وسعها എന്നത്രെ അല്ലാഹു ഉപയോഗിച്ച വാക്ക്. വലിയ വിഷമമൊന്നും സഹിക്കേണ്ടിവരാതെ- അസഹ്യമായ കഷ്ടനഷ്ടമൊന്നും ബാധി ക്കാതെ- അനുഷ്ഠാനത്തിൽ വരുത്താവുന്ന കാര്യങ്ങളേ അല്ലാഹു കൽപിച്ചിട്ടുള്ളുവെ ന്നാണിതിന്റെ താൽപര്യം. അല്ലാഹു പറയുന്നു: وَمَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِي الدِّينِ مِنْ حَرَجٍ (മ തത്തിൽ അവൻ നിങ്ങളുടെ മേൽ ഒരു വിഷമവും ഏർപ്പെടുത്തിയിട്ടില്ല. (22: 78.) സാധാ രണനിലയിൽ പറയത്തക്ക ബുദ്ധിമുട്ടുകൂടാതെ നിർവഹിക്കാവുന്ന കാര്യങ്ങളേ അല്ലാഹു മതത്തിൽ ശാസിക്കുന്നുള്ളൂ എന്ന് സാരം. അതോടുകൂടി, താൽക്കാലികമായോ, സാന്ദർഭി കമായോ ഏർപ്പെടുന്ന പ്രതിബന്ധങ്ങളിൽ അതതിനനുസരിച്ച പ്രതിവിധികളും ഇളവു കളും നൽകപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട് താനും.

പക്ഷേ, തികച്ചും സ്വതന്ത്രനായി- ഇഷ്ടത്തിനും ഇച്ഛക്കുമൊത്തവിധം- ജീവിച്ചുകൊ ള്ളുവാൻ മനുഷ്യനെ അല്ലാഹു അനുവദിക്കുന്നില്ലെന്നുള്ളത് പരമാർത്ഥമാണ്. അത് അല്ലാഹുവിന്റെ നീതിക്കും, അവന്റെ സൃഷ്ടികളോട് അവനുള്ള ദയക്കും യോജിക്കുന്ന തുമല്ല. ബുദ്ധിയോ യുക്തിയോ അതിനെ ശരിവെക്കുകയുമില്ല. അങ്ങനെ ജീവിക്കുന്ന തിന് മതം ഒരു തടസ്സമായി കാണുകയും, അതിന്റെ പേരിൽ മതത്തോട് വെറുപ്പും അറപ്പും

തോന്നുകയും ചെയ്യുന്നവരെപ്പറ്റി, അവർ കേവലം പക്ഷിമൃഗാദികളെപ്പോലെയുള്ള ഒരു തരം പ്രാകൃത ജീവികളെന്നേ കരുതേണ്ടതുള്ളൂ. യഥാർത്ഥത്തിൽ, ഓരോ വ്യക്തിയും ചെയ്തുവെക്കുന്ന നന്മ അതിനുതന്നെയാണ് ഗുണം ചെയ്യുന്നത്. അത് ചെയ്തുകൂട്ടുന്ന തിന്മ അതിനുതന്നെയാണ് ദോഷം വരുത്തുന്നതും. (لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا اكْتَسَبَتْ) അതിൽ അല്ലാഹുവിന് എന്തെങ്കിലും നേട്ടമോ കോട്ടമോ ഉണ്ടാവാനില്ല. പക്ഷേ, മനുഷ്യന് ഗുണകരമായി കലാശിക്കുന്നത് എന്തൊക്കെയാണ്, ദോഷകരമായി കലാശിക്കുന്നത് ഏതൊക്കെയാണ് എന്നുള്ള സൂക്ഷ്മജ്ഞാനം അവന് മാത്രമാണുള്ളത്, മനുഷ്യന് അതറിഞ്ഞുകൂടാ. അതുകൊണ്ടാണ് മനുഷ്യൻ ജീവിക്കേണ്ടത് ഇന്നിന്ന പ്രകാരമാണെന്ന് അല്ലാഹു ശാസിക്കുന്നതും.

നബിﷺയും സത്യവിശ്വാസികളും പ്രാർത്ഥിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കേണ്ടതും, പ്രാർത്ഥിക്കാറുള്ളതുമായ മഹത്തായ ഒരു പ്രാർത്ഥനകൊണ്ടാണ് ഈ അദ്ധ്യായം അല്ലാഹു അവസാനിപ്പിക്കുന്നത്. ഇബ്നുഅബ്ബാസ് (റ) പറയുകയാണ്: 'റസൂൽ തിരുമേനിﷺയുടെ അടുക്കൽ ജിബ്രീൽ (അ) ഉണ്ടായിരുന്ന ഒരവസരത്തിൽ ഒരു ശബ്ദം കേൾക്കപ്പെട്ടു. ജിബ്രീൽ മേൽപോട്ട് നോക്കിയിട്ട് പറഞ്ഞു: ആകാശത്ത് മുമ്പ് തീരെ തുറക്കപ്പെടുകയുണ്ടായിട്ടില്ലാത്ത ഒരു കവാടം തുറക്കപ്പെട്ടതാണത്. അങ്ങനെ, അതിലൂടെ ഒരു മലക്ക് ഇറങ്ങി നബിﷺയുടെ അടുക്കൽ വന്നു. അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: താങ്കൾക്ക് നൽകപ്പെട്ടിട്ടുള്ള രണ്ട് പ്രകാശങ്ങൾകൊണ്ട് സന്തോഷപ്പെട്ടുകൊള്ളുക. താങ്കളുടെ മുമ്പ് ഒരു പ്രവാചകനും അത് നൽകപ്പെട്ടിട്ടില്ല. അതായത് 'ഫാതിഹത്തുൽ കിതാബും' (സൂറ: ഫാതിഹ:യും), സൂറത്തുൽ ബക്വറഃയുടെ അന്ത്യഭാഗങ്ങളും. അവ രണ്ടിൽ നിന്നും താങ്കൾ ഏതക്ഷരം ഓതിയാലും അത് താങ്കൾക്ക് നൽകപ്പെടാതിരിക്കുകയില്ല.' (മു. ന) സൂറത്തുൽ ഫാതിഹഃയും, ഈ സൂറത്തിന്റെ അവസാനത്തിലുള്ള പ്രാർത്ഥനകളുമാണ് ആ രണ്ട് പ്രകാശങ്ങൾകൊണ്ടുദ്ദേശ്യം. ആ പ്രാർത്ഥനകൾക്ക് അല്ലാഹു ഉത്തരം നൽകാതിരിക്കുകയില്ലെന്നത്രെ മലക്ക് നബിﷺയെ അറിയിച്ചത്. അല്ലാഹുവിന്റെ അടിയാൻമാരായ സത്യവിശ്വാസികൾ അവനോട് പ്രാർത്ഥിക്കുവാൻ വേണ്ടി അവൻതന്നെ പഠിപ്പിച്ചുകൊടുത്ത പ്രാർത്ഥനയായിരിക്കെ, ആ പ്രാർത്ഥനകൾക്ക് അവൻ ഒരു പ്രത്യേക പരിഗണന നൽകാതിരിക്കുകയില്ലല്ലോ.

رَبَّنَا (ഞങ്ങളുടെ റബ്ബേ) എന്ന് വിളിച്ചുകൊണ്ട് സത്യവിശ്വാസികൾ ചെയ്യുന്ന ഈ പ്രാർത്ഥനയിലെ അപേക്ഷകൾ ഇവയാണ്:

(1) 'ഞങ്ങൾ മറന്നുപോകുകയോ, ഞങ്ങൾ അബദ്ധം പ്രവർത്തിക്കുകയോ ചെയ്താൽ നീ ഞങ്ങളെ പിടികൂടി ശിക്ഷാനടപടി എടുക്കരുതേ!' മറവി മൂലമോ, അബദ്ധത്തിലോ ചെയ്യുന്ന തെറ്റുകൾക്ക് ശിക്ഷിക്കപ്പെടുന്നതല്ലെന്ന് നബിﷺ പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നു, പല ക്വുർആൻ വചനങ്ങളിൽ നിന്നും അത് വ്യക്തമാകുന്നുമുണ്ട്. എന്നിരിക്കെ, ഈ പ്രാർത്ഥനയുടെ ഉദ്ദേശ്യമെന്താണെന്ന് തോന്നിയേക്കാം. അശ്രദ്ധമൂലവും കർത്തവ്യബോധത്തിന്റെ പോരായ്മ നിമിത്തവുമായിരിക്കും മിക്കപ്പോഴും മറവിയുടെയും അബദ്ധത്തിന്റെയും കാരണം. ചിലപ്പോൾ അനാവശ്യമോ ആക്ഷേപാർഹമോ ആയ വിഷയങ്ങളിൽ ശ്രദ്ധ മുഴുകിപ്പോയതുകൊണ്ടുമായിരിക്കും. അപ്പോൾ, എല്ലാ മറവിയിലും അബദ്ധത്തിലും മനുഷ്യൻ തികച്ചും നിരപരാധിയായിരിക്കുകയില്ല. എന്നി, മറവികൊണ്ടോ അബദ്ധത്തിലോ

ചെയ്തുപോയ തെറ്റുകൾ മാപ്പുചെയ്യപ്പെട്ടാൽ തന്നെയും അതിനെ തുടർന്നു തൃപ്തികരമല്ലാത്ത ഭവിഷ്യത്തുകൾ വേറെ സംഭവിക്കുവാനും ഇടയുണ്ട്. ആ സ്ഥിതിക്ക് മറവി ബാധിച്ചോ അബദ്ധം പിണഞ്ഞോ ഉണ്ടാകാവുന്ന ദോഷങ്ങളൊന്നും ബാധിക്കാതെ ഇഹത്തിലും പരത്തിലും ഞങ്ങളെ കാത്തുരക്ഷിക്കണേ എന്നാണിതിന്റെ താൽപര്യം.

(2) 'മുമ്പുള്ളവരുടെ മേൽ ചുമത്തിയതുപോലുള്ള ഭാരങ്ങളൊന്നും ഞങ്ങളുടെ മേൽ ചുമത്തരുതേ!' മുൻ സമുദായങ്ങളുടെ മേലുണ്ടായിരുന്നതുപോലെയുള്ള ചില കർശന നിയമങ്ങളും, പ്രയാസം കൂടിയ കർമാചാരങ്ങളുമാണ് ഭാരം (اصر) കൊണ്ടുദ്ദേശ്യം. നബിﷺയുടെ ദൌത്യോദ്ദേശ്യങ്ങൾ വിവരിക്കുന്ന കൂട്ടത്തിൽ وَيَضَعُ عَنْهُمْ إِصْرَهُمْ وَالْأَغْلَالَ الَّتِي كَانَتْ عَلَيْهِمْ (അവരുടെ -വേദക്കാരുടെ -ഭാരവും, അവരുടെ മേലുണ്ടായിരുന്ന കുടുക്കുബന്ധങ്ങളും അദ്ദേഹം അവരിൽ നിന്ന് ഇറക്കിവെക്കും (അഅ്റാഫ്: 157) എന്ന് അല്ലാഹു പറഞ്ഞിരിക്കുന്നത് കാണാം. മുൻ സമുദായങ്ങളിലുണ്ടായിരുന്ന പല നിയമങ്ങളും നബി തിരുമേനിﷺയുടെ സമുദായത്തിന് ലഘൂകരിച്ചു കൊടുക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളത് പ്രസ്താവ്യമാകുന്നു.

(3) 'ഞങ്ങൾക്ക് സാധ്യതയില്ലാത്ത കാര്യങ്ങളൊന്നും ഞങ്ങളെ വഹിപ്പിക്കരുതേ!' അഥവാ ഞങ്ങൾക്ക് താങ്ങുവാൻ കഴിയാത്ത കാര്യങ്ങൾ ഞങ്ങളിൽ സംഭവിപ്പിക്കരുതേ! ഇഹത്തിലും പരത്തിലും ഞങ്ങൾക്ക് സഹിക്കുവാൻ സാധിക്കാത്ത കഷ്ടപ്പാടുകൾ വരാതെ ഞങ്ങളെ കാത്തുതരണേ! എന്ന് സാരം.

(4) 'ഞങ്ങൾക്ക് മാപ്പ് നൽകണേ!'

(5) 'ഞങ്ങൾക്ക് പൊറുത്തു തരണേ!'

(6) 'ഞങ്ങൾക്ക് കരുണ ചെയ്യണേ!' ഞങ്ങളുടെ പാപങ്ങളും തെറ്റുകുറ്റങ്ങളും വെളിക്ക് വരുത്താതെ മൂടിവെച്ചു മാപ്പാക്കുകയും, അവ മൂലം ഞങ്ങളെ ശിക്ഷയിലും അപമാനത്തിലും അകപ്പെടുത്താതെ പൊറുത്തുതരുകയും ചെയ്യേണമേ! എന്നുവേണ്ട, ഞങ്ങളുടെ ഐഹികവും പാരത്രികവുമായ ജീവിതങ്ങളിൽ ഞങ്ങൾക്ക് എല്ലായ്പ്പോഴും കാരുണ്യമേകി അനുഗ്രഹിക്കുകയും ചെയ്യേണമേ! എന്ന് താൽപര്യം.

(7) പ്രാർത്ഥനയിലെ അവസാന വാക്യത്തിന്റെ സാരം ഇപ്രകാരമാകുന്നു:- 'റബ്ബേ! നീയത്രെ ഞങ്ങളുടെ യജമാനൻ. വേറെ ആരുടെ യജമാനത്വവും ഞങ്ങൾ സ്വീകരിക്കുന്നില്ല. എന്നിരിക്കെ, ഞങ്ങളുടെ പ്രാർത്ഥന സ്വീകരിച്ചു ഞങ്ങളെ അനുഗ്രഹിക്കുവാനും, നിന്റെ അടിയാൻമാരും സത്യവിശ്വാസികളുമായ ഞങ്ങൾക്ക് ഞങ്ങളുടെ ശത്രുക്കൾക്കെതിരെ സഹായം നൽകുവാനും ഞങ്ങൾക്ക് നിന്നെയല്ലാതെ ആരെയും ആശ്രയിക്കുവാനില്ലല്ലോ. ആകയാൽ, അവിശ്വാസികളായ എല്ലാവർക്കുമെതിരിൽ സത്യവിശ്വാസികളായ ഞങ്ങളെ നീ സഹായിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കണേ!'

ഇബ്നുമസ്ഊദ് (റ)ൽ നിന്ന് ബുഖാരീ, മുസ്‌ലിം (റ) മുതലായ പല മഹാൻമാരും ഉദ്ധരിച്ച ഒരു ഹദീഥിൽ നബി ﷺ പറയുന്നു: 'സൂറത്തുൽ ബക്വറഃയുടെ അവസാനത്തിൽ നിന്ന് രണ്ട് ആയത്തുകൾ ആരെങ്കിലും ഒരു രാത്രിയിൽ ഓതിയാൽ അവ അവന് മതിയാകും.' ഈ വചനങ്ങൾ അവതരിച്ച സന്ദർഭത്തിൽ നബിﷺ അവ ഓതിയപ്പോൾ,

ഓരോ വാക്യത്തിന്റെയും ഉടനെ قَدْ فُعِلَتْ (അപ്രകാരം ചെയ്യപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.) എന്ന് പറയപ്പെട്ടതായി ഇബ്നു അബ്ബാസും (റ) പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നു. (മു. തി.) ഈ വചനങ്ങളുടെ ശ്രേഷ്ഠതയെ കുറിക്കുന്ന വേറെയും പല ഹദീഥുകൾ കാണാവുന്നതാണ്. ഈ സൂറത്ത് ഓതിക്കഴിയുമ്പോൾ മുആദ് (റ) 'ആമീൻ' (آمِين ഉത്തരം നൽകേണമേ!) എന്ന് പറഞ്ഞിരുന്നതായി ഇബ്നുജരീർ (റ) മുതലായവർ നിവേദനം ചെയ്തിരിക്കുന്നു. رَبَّنَالَاتُؤَاخِذْنَاإِنْ نَسِينَاأَوْ أَخْطَأْنَا-الآية

[اللهم ربنا ولك الحمد ولك المنة والفضل]

[يقول افقر العباد الى رحمة الله محمد بن حسن الامانى انتهى تبييض
النسخة المسودة لهذه السورة العظيمة ليلة الثلاثاء السادسة من
ربيع الاول سنة ١٣٩٨ هـ (الموافق ١٩٧٨/٢/١٣ م) بعد ان كان الفراغ منها
ليلة السبت ١٥ جماد الاخرى ١٣٩٦هـ الموافق ١٩٧٦/٥/١٤ م]